

Amerikanci se sešli pri Anzio

PO DOLGIH BOJIH JE OPO- RIŠČE PRI ANZIO REŠENO

Anzio, Italija. — Ameriški radio oznanjevalec je v četrtek jutro oznanil iz Anzio, da so ameriške čete ob pol osmi uri zjutraj prišle v stik ob pontinskem močvirju. Med zavezniki četami obah front tako na severu, ki so zadnje dni pritiskali proti jugu in od južne strani, kjer je peta ameriška armada pritiskala v smeri od Terracine proti Anzio, je zavladalo veliko veselje.

Ameriške in angleške čete, ki so zadnje dni uspešno vrgle Nemce nazaj od okolice oporišča preko appianske ceste, so na obeh straneh mesta Cisterna prodrlji za skoro miljo in pol preko omenjene ceste in obe osti gredo naprej proti Velletri, Sezze in tamkajšnjemu gorovju, kjer bodo skušali zajeti deset nemških divizij, ki branijo dohod do Frosinone, kjer se križata dve važni ceste, to je cesta Casilina, ki vodi v Rim, druga proti obrežju, severno pa v simbruinsko gorovje. Razširjenje kroga oporišča pri Anzio in pa stisk med četa-

mi ob obrežju, zdaj zagotavlja uspešnejši udar na Rim, od katerega so Amerikanci pri Velletri oddaljeni le še komaj kakih 25 milj. V prihodnjih par dneh bomo doživeli v Italiji velike spremembe.

Več važnih dogodkov se je dogodilo tudi na osrednji italijanski fronti, kjer se borijo francoske, poljske in angleške čete.

Poročilo iz Švice omenja, da Nemci hite zadnja dva dni z velikimi ojačenji v Bolgarijo. Bolgarska turška meja je popolnoma zaprta. Ali Nemci pričakujejo invazije v Bolgarijo od strani Rusov, ali Zaveznikov, poročilo ne omenja, kaže pa vse, da so v veliki vznemirljenosti.

KITAJCI USPEŠNI PROTI JAPONCEM; DRUGE VESTI

Chungking, Kitajska. — Kitajsko poveljstvo poroča, da so Kitajci izvedli več uspešnih napadov na Japonce v Honan provinci. Japoncem so vzeli več naselbin in jim zadali občutne zgube. Z večjo zalogo orožja in municije, pravijo Kitajci, bi istim zadali še težje udarce. Ta izjava se smatra kot apel na zaveznike za večjo pomoč v orožju in materialu.

Tudi iz Burme poročajo, da so Kitajci odbili vse japonske napade, so silili v zapadne in južne dele predmestja Myitkyine in so vzeli Japoncem tudi glavno progo, ki vodi do zavezniške letalske baze v Burmi. Kakih 40 milj zapadno od Myitkyine na drugi strani gorskih grebenov pa uspešno operira ob reki Irrawaddy ameriški general Stilwell, ki nadzira in vodi kitajsko vojsko v Burmi.

Iz Pearl Harborja poročajo, da so Amerikanci včeraj izvedli več občutnih zračnih napadov na kurilske otoke. To je že drugi napad v zadnjih par dneh. Kurilski otoki se nahajajo severno nad otočjem Japonске, blizu Alevtov. Tudi v južnem Pacifiku udarjajo neprestano iz zraka na razne otoke, ki so v japonskih rokah.

CHURCHILL SPREGOVORIL O SVETOVNEM POLOŽAJU

London, Anglija. — Angleški prvi minister Winston Churchill je imel v sredo 85 minut dolg govor pred parlamentom. V svojem govoru se je dotaknil vseh važnejših mednarodnih vprašanj. Začel je, da kar se tiče sovražnikov, Nemcev in Japoncev, bodo Zavezniki od njih sprejeli samo eno in to je popolno brezpogojno predajo.

Glede nove svetovne lige je dejal, da se na načrtih že dela. Nova liga narodov bo povezana z Zdr. državami in bo obojena do zoba, da bo vzdržala mir pred vsemi nergači in napadalci v svetu.

Churchill je v svojem govoru zamahnil po Turčiji, rekoč, da so Turki zamudili in zapravili pravico do močnega glasu pri mirovni mizi s tem, da so odklonili vstop v vojno na strani Zaveznikov. Omenil je, da se je nekaj zboljšalo v tem, da so Turki ukinitelj pošiljanje kroma

v Nemčiji. Zavezniki bodo pa zmagali brez turškega sodelovanja, je rezko omenil Churchill.

Glede Italije je izrazil, da se mu smili, ker bo razdejana, a pomoči ni.

Nato je prešel k Jugoslaviji in glasno povdaril, da Britanija se je z vso podporo obrnila k Titu, ker se bori proti osišču, dočim kraljeva Mihajlovičeva vojska se ne bori proti sovražniku, pač pa se baranta z Nemci. Glede spora med Rusi in Poljaki je dejal, da ni res tako nepremostljiv, kakor domneva mnogi. De Gaulle je povabil

Kakor velikianski pokrov za ponev v zemlji je ta potlačena trdnjavica, ki predstavlja košček nasiškega "zidu ob Atlantiku" na invazijskem obrežju Evrope. Zgrajena je iz jekla in cementa, notri so pa topovi in strelivo. Narejena je tako, da bombe in kroglice, ki jo zadejejo, zdrčijo po njej stran. Slika preskrbljena iz nevtarilnih virov.

DEMOKRATI V TEXASU POCEPLJENI

Austin, Texas. — Vprašanja četrtega termina je razdvojilo premnoge v demokratskih vrstah. Državna konvencija demokratske stranke ni mogla zediniti različnih struj v stranki in tako, kakor sedaj kaže, bodo demokrati dospeli na narodno konvencijo v Chicago v dveh ali treh skupinah, vsaka s svojimi načrti in nameni. Za zedinjeno fronto bi bilo potrebno dobiti dve tretjinsko večino glasov na državni konvenciji, kar pa ni uspelo. Država Texas ima na narodni konvenciji 48 glasov, ali delegatov. Za Roosevelta in njegovo nominacijo se zavezma A. J. Wirtz, drugi pa so nevtralni ali za druge, dosežati še poznane kandidate. Nasprotstvo proti Rooseveltu izvira v veliki meri iz razloga, ker je pred nedavnim najvišje sodišče razsodilo, da se mora v Texasu dovoliti črncem volilno pravico, ki jo prej niso imeli. Posebno demokrati starega tipa so proti vsaki politični ali socialni pridobitvi črncev.

BELGIJCI SEŠTAVILI LISTO KVIZLINGOV

London, Anglija. — Potom tajnih virov je dospelo v London poročilo, ki vsebuje seznam vseh onih Belgijcev, ki so in ki še sodelujejo na kakoršen način z naziji v okupirani Belgiji. Povprečno pride, kakor pravi poročilo po en kvizling na vsakih 3000 prebivalcev. Hitlerjevim gorečnikom v Belgiji se po osvoboditvi dežele ne bo dobro godilo.

O BOJIH V SLOVENIJI

Kairo, Egipt. — Partizani so vrgli Nemce iz utrjenih pozicij pri Žužemberku. Nemci so se umaknili proti Novemu mestu, v okolici katerega divjajo že več dni hudi boji, pravi radio vest.

London na razgovor glede vladanja Francije po osvoboditvi. O Španiji pa je dejal, da ne gre da bi jo zasmehovali. Notranje zadeve Španije so zadeve za Špance same. Glede trgovine s Španijo je pa mnenja, da se bo dvigala že zdaj v vojni, še bolj po vojni.

KRIŽEM SVETA

London, Anglija. — Angleški minister za vojno gospodarstvo, Lord Selborne je objavil včeraj parlamentu, da reliefna pošiljatelj, ki je bila poslana v Grčijo, ni došla na svoje mesto. Zgleda, da je padla v nemške roke. Z obžalovanjem je ugotovil, da reliefne pošiljateljve najbrže pomagajo le Nemcem.

Southend, Anglija. — Žena angleškega letalca Mrs. Daisy Moxham, je porodila ta terek četvorčke. Moxhamova družina se je nahajala do pred kratkim v južni Afriki v Kenya. Enak dogodek se je dogdil pred nekaj meseci neki služkinji v Angliji, da je povila četvorčke.

Moskva, Rusija. — Tukajšna radio postaja je objavila včeraj, da je dospela v Moskvo deputacija zastopnikov Poljskega Narodnega Sovjeta. Namen njihove misije je ustanoviti zveze z zavezniki vladami, kakor tudi Sovjetsko vladu v Rusiji.

Berwick, Pa. — V tovarni od American Car and Foundry Co., je odšlo na stavko 6,500 delavcev. Stavka je nastala radi spora s petimi delavci, ki jih je družba odpustila. Tovarna proizvaja važno vojno orožje, kot traktorje, tanke in drugo orožje.

Port Morsey, Nova Gvineja. — Ameriški bombniki že 11 dni neprestano bombardirajo otok Biak, ki se nahaja 470 milj zapadno od Hollandije na Novi Gvineji. Na otoku sta dve letalski bazi, ki ste od napadov občutno poškodovani.

Aurora, Ill. — V tovarni The Austin-Western Road Machinery Co., je zastavkalo včeraj 900 delavcev. Spor je nastal radi začetnih plač začetnim delavcem, dokler jih uče pri delu. Podjetje izdeluje patrone za vojsko.

East Moline, Ill. — Stavkarji, ki stavkajo že tri dni pri Deere Harvester Plant, so apelirali včeraj na predsednika Roosevelta, naj v imenu vlade zaseže tovarno. Nad 2,400 delavcev je na stavki. Tovarna izdeluje več vrst vojnega orožja.

DVA DOGODKA V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Washington, D. C. — V Združenih državah smo imeli več zadnjih let dva glasna kričanja. Eden je bil Earl Browder, generalni tajnik komunistične stranke v Zdr. državah. Drugi je bil kongresnik Martin Dies, ki je stalno preiskaval razna radikalna gibanja, ki jih je povzročala komunistična stranka in njeni pristaši. Dva negativna. Pred nekaj dnevi je bila objavljena vest, da je Martin Dies odločil, da odide v pokoj. Z njim bo menda jenjal tudi njegov preiskovalni odbor. Par dni za tem, pa je Earl Browder objavil razpust komunistične stranke na konvenciji v New Yorku. Slednji bo najbrže pod drugo firmo še dvigal glavo. Glede Diesa ni jasno, kaj namerava v bodočnosti. V preteklosti sta oba znala ropotati in kričati, najbrže za to, da sta bila vedno oglašana v tisku kot dve "važni" politični zvezdi, ki ste mučile javnost s svojo "svetlobo".

V POLJSKI VLADI SE PRIČA- KUJE SPREMEMBE

London, Anglija. — Poljski krogi v poljski zamejni vladi so najbrže morali dobiti namig od Angležev, da bo za nje najboljše, da se sprijaznijo s političnim stališčem Moskve, ki ga slednja namerava uveljaviti v Poljski. V ta namen objavljajo, da bodo v zamejni vladi spremembe, menda take, ki naj bi zadovoljile Ruse. Politični krogi pa imajo malo upanja, da se bodo Rusi zadovoljili samo z drugimi osebnostmi v vladi. Rusi bodo prej ali slej zahtevali, da se prizna od Rusov že določeno Poljsko vladu, ki bo sovjetskega značaja.

5000 BOMBNIKOV NAD EVROPO

London, Anglija. — Več, kakor 5000, večinoma ameriških bombnikov je bombardiralo v sredo Berlin, Dunaj in Pariz. Ameriški bombniki z vzletališč v južni Italiji pa so bombardirali Brennerjev prehod na Tirolskem in druga važna križišča.

SIRITE "AM. SLOVENEK"!

AMERIKA GLUHA GLEDE TITOVEGA POSLANSTVA

London. — Tito je pred nedavnim odposlal enajst mož v London, ki naj bi tvorili partizansko odposlanstvo. Devet mož ni prispelo dalj kakor do Kaire, ker jih Angleži niso pustili naprej. Le Maj. Gen. Vladimir Velebit in Slovenec Maj. Dolfe Vogelstrik sta dobila izjemno dovoljenje, in prišla v London, kjer sta bila povsod zelo lepo sprejeta. Pravijo, da bi si Tito ne mogel izbrati bolj primernih zastopnikov.

General Velebit je razodel potrebe partizanov generalu Eisenhowerju kakor tudi najvišjemu britškemu vojnemu uradu in ministerstvu letalstva. Ter pravi, da je svoje poslanstvo upravljal uspešno, razen ene izjeme: Amerika neče nič slišati, da bi podobno odposlanstvo prišlo tudi v Washington, ker Titova vlada uradno ni priznana. Velebit je poslal že drugo prošnjo v Washington, ko na prvo ni bilo odziva, in čaka, če mu bo sedaj kaj bolje uspelo. Pa tudi angleški zunanji minister Eden se ni hotel nič pečati s to misijo, ker pravijo Angleži, da ima opraviti le z vojaškimi zadevami.

JUGOSLOVANSKI BEGUNCI IMAJO VZORNO TABORIŠČE

Washington, D. C. — "Košček nove Jugoslavije se nahaja na Srednjem Vzhodu, kjer je posebno jugoslovansko taborišče s kakimi 20,000 begunskimi otroci, ženskami in starimi ter za delo nezmognimi moškimi," poroča te dni dopisnik za CBS iz Kaire.

Kakor poroča ta dopisnik, "je taborišče na nekem kraju, ki je Bog pozabil nanj, blizu Sueza; nič drugega kot milje in milje šotorov in kolib s pločevinastimi strehami po neusmiljeno vročem pesku Sinajske puščave. Prebivalci so odlomki družin ... matere, ki so izgubile svoje sinove in može, pa za delo nezmogni patrioti."

"Edinole s svojim presenetljivim zaupanjem in srčnostjo so si ubežniki zgradili skupno prebivališče, v katerem poteka vse dan za dnevom kakor na kakem kalifornijskem mestnem praznovanju," piše omenjeni poročevalec in dostavlja: "Njihova obleka je res zakrpšana in ponošena, a vsakdo je čist, da se kar sveti. Po dvajset jih živi v enem šotoru, pa nikjer nobenega znaka kake umazanosti."

NAZIJI UČIJO SLOVENCE DOLZNOSTI NAPRAM RAJHU

Washington, D. C. — (Iz Vojnega Obvestilnega Urada). — List Donau Zeitung, ki izhaja v Beogradu pod nazizkim nadzorstvom, je te dni objavil posebno poročilo iz Ljubljane, pod naslovom "Slovenci in rajh", iz katerega je razvidno, kako vedno bolj raste nezadovoljnost med tistim delom slovenskega prebivalstva, ki prebiva na jugoslovanskem ozemlju, katero je bilo "inkorporirano" v Nemčijo.

Omenjeni članek pravi med drugim: "V Ljubljani je veliko govorenja o poživetju in zopetni upostavitvi slovenskega življa, o načrtih za dobo po vojni in o tem, kako je bilo vse narobe napravljeno zadnjih par let."

Na ta članek je nazijski list takole odgovoril: "Napačno vzgojo mladine ni mogoče spreminiti čez noč. Zdravo narodna zavest (Slovencev) se je izpreverila v pretrgan šovinizem ali zagrizenost. Narodnostne

meje, ki jih tisti ki so prizadeti, namreč Wendi (tako imenujejo Nemci Slovence) na Južnem Koroškem in Spodnjem Štajerskem ne marajo, so vedno obstojale, kakor je bilo znanstveno dokazano."

Potem pa isti list nadaljuje ogorčeno: "Namesto da bi se sklicevali na stoletja staro pripadnost rajhu, govorijo (Slovenci) o rajhu kot o svojem največjem sovražniku. Namesto da bi se spominjali, odkod so prišle kulturne sile na slovensko okrožje, so postali sužnji zapadne miselnosti. Namesto da bi se naslanjali na svojega soseda na severu, kujejo zarote z Londonom in Moskvo."

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Ishaja vsak torek in petek

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscriptions:
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

Dopisniki so prošeni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejeli. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne odira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

ZAKAJ NISO NEMČIJO RAZOROŽILI
PO ZADNJI VOJNI?

V tisku in v raznih pogovorih se kaj pogosto naleti na pripovedovanja, kako in zakaj je bilo mogoče Nemcem ohraniti orožje in se zopet oborožiti in pripraviti za novo borbo. Ta pripovedovanja si seveda mnogokrat nasprotujejo, ker niso resnična. Walter Lippmann, eden zelo podkovanih člankarjev, ki piše za celo vrsto listov, pravi o tem vprašanju, da točna in zanesljiva zgodovina o zadnji svetovni vojni dosedaj še ni sestavljena, niti ne objavlja. Dalje omenja, da glede pogojev premirja niso bili edini med seboj predsednik Wilson, general Pershing, general Bliss, niti ne maršal Foch. Zedinili so se končno le za en cilj, da naj se zasede industrijska pokrajina v Porenju in Porurju, ter da morajo Nemci izročiti zaveznikom eno tretjino orožja.

Iz Wilsonovih pisem in zapiskov pa je razvidno, pravi Lippmann, da Wilson ni bil za popolno razorožitev Nemčije, niti ne angleški tedanji prvi minister Lloyd George. Popolno razorožitev sta zahtevala le general Pershing in general Bliss. Iz pisem Raya Bakerja so odkrili celo trditve proti Pershingu in Blissu, da prevelik uspeh ali prevelika zaščita na strani zaveznikov bi onemogočevala prav dober mir, če bi ga že popolnoma ne onemogočila. Lloyd George pa je podpiral Wilsonovo zamisel, da je neka nemška moč v Evropi potrebna za ravnovesje med velesilami. V tistih časih so se tudi silno bali ravno nastalih boljševoikov v Rusiji in so videli v močni Nemčiji najboljši jez proti boljševoizmu v Evropi, proti kateremu so tedaj vse zapadne zaveznike dežele vodile neko nenapovedano vojno.

Zato so vključili v mirovne pogoje premirja točko, ki so bile naravnost v dobro Nemčije. N. pr. točka 12. je določala: "Vse nemške čete v ozemljih, ki so bila del Rusije pred vojno — tu so zlasti imeli v mislih baltičske države in pa Finsko — se morajo vrniti istotako nazaj v Nemčijo kot določeno, kakor hitro bodo Zavezniki smatrali to potrebno." Ta nemška vojska na vzhodu je bila pod poveljstvom generala Goltza in je operirala v Finski in v baltičskih državah, pod zavezniki nadzorstvom, do septembra meseca 1919. Nemški poveljniki so pa to izrabili. Ko je prišel čas, da bi se imeli umakniti, so nemški častniki prenehali biti "Nemci" in so prevzeli vodstvo in službe v ruski vojski. Visoke glave so baje za vse to vedele, a da bi preprečile to, niso storile ničesar.

To priča, da zavezniki niso poskušali zatreti in uničiti nemškega militarizma. Vse kar so storili je bilo, da so vzeli Nemcem nekaj zastarelega orožja in opreme, nemško vojsko pa le delno demobilizirali. Korenino nemškega militarizma, katero je tvorila posebna kasta profesionalnih častnikov in podčastnikov, pa so pustili pri miru, in baš ta kasta je ustanovila in organizirala novo nemško armado in pripravila vse za novo mobilizacijo za sedanjo vojno.

Nemški militarizem je treba pravilno razumeti. Ta temelji na starih tradicijah pruskih militaristov. Biti vojak in se proslavljati z junaštvom nad vsemi drugimi, je tipična lastnost Prusov. Ta lastnost jim je v krvi in kosteh. In ta lastnost temelji na naravnost blaznem pojmovanju udanosti in zvestobe pruskemu militarizmu. Zato je težko razumljiva zunanemu svetu. Pruska udanost in zvestoba svojemu militarizmu je naravnost fanatizem, ki spremeni nja Pruse iz razumnih ljudi v neke jeklene stroje avtomate, ki slepo ravna, kakor prihaja zapoved od zgoraj. Zato tudi pruski vojak ne pozna nobenega usmiljenja, nima nobenega sočutja do ljudi, pač pa slepo kolje in ubija kot blazni barbar. Kdor more pravilno razumeti pruski militarizem, ta bo razumel tudi, zakaj in kako je mogoče nemškemu vojaku nastopati tako barbarsko, da hladnokrvno ubija in kolje nedolžne ljudi, starčke, žene in otroke. V to ga je izšolal in pripravil kruti pruski militarizem.

Take vrste vzgoja, kakor jo vrši pruski militarizem, je največja nevarnost za vsako pravo civilizacijo. Saj vodi ljudi v pravo barbarstvo in zverinstvo. Svet ne bo imel miru, dokler bo dovoljeval, da se bo v njegovi sredi smel

kotiti pruski militarizem ali slični militarizmi. Če imajo sedanje velesile na čelu svojih držav pametne in previdne državnike, potem bodo pruski militarizem enkrat za vselej uničili in mu strli glavo, kakor se stre glava strupeni nevarni kači.

Po zadnji vojni so to napraviti pozabili, ali pa niso hoteli radi raznih političnih motivov. Zdaj plačujejo Zavezniki za to visok račun. Upajmo, da bodo zdaj pametnejši in bolj previdni.

NEKOLIKO ZGODOVINE

P. Bernard Ambrožič

VI.

Popisal sem v glavnih potezah svoj osebnih trud, ki sem ga bil zastavil v to, da bi naša slova ostala in bi se ne razbila ob vprašanju partizanstva v starem kraju. Dasi sem imel že od spomladi 1942 precej jasno sliko o resničnem položaju doma, sem bil pripravljen kolikor mogoče molčati o partizanih, ako bi le tudi oni molčali, ki so se v srcu že popolnoma odločili za podpiranje partizanov. Da pa je bila slika, kot sem jo spoznal že tako zgodaj, skoraj popolnoma točna, je v poznejših poročilih iz starega kraja, tudi v najnovejših, dokazov več kot dovolj. Molčati o tem je torej pomenilo veliko žrtev. Vendar sem bil pripravljen na to žrtev — za vzdržanje naše sloge, ki je nisem pomagal ustvariti, ampak sem jo našel, ko sem prišel, bolje rečeno: ko sem bil potegnut v to stvar.

Morda ni prav čedno, da pišem toliko o samem sebi. Prepričan sem, da je bilo mnogo drugih med našimi katoličani, ki so bili na podobnem način pripravljeni na žrtve. Da pač pišem o sebi, je vzrok ta, ker, prvič, o sebi največ vem, in drugič, ker ravno name zdaj največ leti iz nasprotnega tabora, odkar se je začela slova kršiti.

Še v juniju 1943, ko sem pisal za Koledar Ave Maria povest pod naslovom: Ob odločilni uri, sem se čuval zavzeti odločno protipartizansko stališče. Še takrat sem imel nekoliko upanja, da se ne bomo razbili. Zato sem pustil odprto vprašanje, kateri Slovenci so bolje naredili: tisti, ki so šli takoj v boj, ali oni, ki so hoteli poprej dokončati dobro zamišljene priprave.

Toda bilo je upanje proti upanju. Kmalu po tistem, v poletju 1943, je Adamci brez vsakega prikrivanja stopil na plan za partizane in istotako začel odločno gonjo zoper vse, ki bi drugače mislili, zlasti pa zoper katoličane. SANS je vsaj z večino potegnil z njim. Tedaj ni bilo več časa za slepomišljenje in tudi od naše strani je bilo treba govoriti odkrito besedo. To smo storili. Vrženo rokavico smo sprejeli in prišlo je, kar je moralo priti. Za ceno neke jalo ve sloge nismo mogli molčati na propagando, ki je predstavljala položaj doma popolnoma v napačni luči in metala najbolj črne sence na vse, kar ni bilo v rog partizanske propagande. Ni bilo lahko naše odprno delo, ali čas je naše delo opravičil.

Kot zaključek tega površnega zgodovinskega pregleda naj navedem en kriček zgled, česa je zmožna tuleča propaganda. Poglejte, kako zmoro propaganda vredi človeka iz ene skrajnosti v drugo!

Omenil sem že v teh člankih, da sem imel opraviti v New Yorku z radijskimi oddajami v stari kraj. Imel sem nalogo nekoč, organizirati več slovenskih ljudi v New Yorku, ki naj bi od časa do časa nastopili na radiu za stari kraj. Med drugimi je parkrat govoril tudi urednik Glasla Naroda, Mr. I. Hude. Na-

enkrat pa dobim od njega naslednje pismo, datirano z dnem 22. septembra 1942:

"Dragi mi P. Bernard: Čimbolj razmišljam o naših radijskih oddajah v Slovenijo, bolj me obhaja misel, da je za naš narod bolje, da s temi oddajami prenehamo.

Znano mi je, kot je znano tudi Vam, da streljajo ljudi, ki jih Nemci ali Italijani zasledijo pri poslušanju radia, ali so samo na sumu, da so poslušali. Pa še drugo je, kar me dovaja do mnenja, da ni primerno spodbujati Slovencev k uporabi v ustaji. Premalo jih je, da bi se mogli uspešno upirati, in to zanje naravnost pomeni smrt. Malo nas je, le majhna peščica v primeri z drugimi narodi, vsled česar nas je kaj lahko iztebiti do konca, zlasti ker v vojni ima sovražni vojak pravico ustreliti vsakogar, če je po njegovi misli kriv ali ne.

Vse to me je dovedlo do sklepa, da v bodoče ne bom več govoril po radiu. Ne bi mogel prenesti, ko bi kdaj zvedel, da je moral radi mojega govora kdo v smrt.

Po mojem mnenju bi bilo mnogo boljše prigravljati našim ljudem tam doma, naj se vdajo v svojo usodo, trpe in voljno prenašajo zatiranje. Enkrat bo napočila zarja odrešenja in svobode. Videli jo bodo, če bodo živeli, kar mrtvim ne bo dano. S skrajnjem z zobmi naj prenašajo začasno sužnost — bodo vsaj živeli!

S prav iskrenim pozdravom
Vaš vdani
Ig. Hude."

Vidite! Takrat ena skrajnost, ki sem ji jaz po pameti ugovarjal, toda Hude je ostal pri svojem. Danes sta Hude in Glas Naroda v drugi skrajnosti, ki ji jaz enako po pameti ugovarjam, toda Hude in Glas Naroda gresta svojo pot. Je pač hudo, kadar človek vrže pamet od sebe in se vrže v narobe propagandi. Pa Ignacij Hude ni edin zgled, kako lahko postane žoga na valovih propagande in pada iz skrajnosti v skrajnost, ako neha misliti z lastnimi možgani. Kdor more, naj si napravi iz vsega tega primerne zaključke!

PISMO IZ INDIJE

Conneaut, O.

Priloženo Vam pošiljam pismo starejšega sina Cpl. John G. Birus, ki je v Indiji. Če želite, ga lahko priobčite o priliki v Am. Slovincu. Bil je tri tedne v bolnišnici. Vročina je tam 140 stopinj. Takole piše: Dragi domači!

Včeraj sem prejel deset pisem in dva zavoja, v katerih ste mi poslali pisemski papir in sladkorčke. Vse to bi bil moral prejeti še v bolnišnici, ali poštni uradnik moje pošte ni poslal tja.

Iz bolnišnice sem prišel včeraj in sem zares vesel, da sem spet nazaj v taborišču. Veste, zakaj sem moral v bolnišnico? Po nesreči sem padel na neko klop in sem s hrbtom priletel ravno na rob. Mislim, da ne bo nič hudega, zato sem teden dni kar ostal v taborišču, toda bolelo me je vedno bolj. Slika

z X-zarki je pokazala, da so bile neke koščice zlomljene. Moral sem v posteljo in niso mi dovolili vstati. Tako sem ležal 15 dni, potem šele sem smel malo sedeti v postelji in čez nadaljne tri dni so mi pomagali iz postelje. Bil sem slab in kolena me niso držala. Par dni kasneje sem prišel nazaj v taborišče. Sem še slab in večinoma v postelji, toda v kratkem se bom lahko spet povrnil na delo. Samo noge se mi šibijo, drugače mi nič ne manjka.

V bolnišnici je bilo prijetno in hladno, ko sem pa včeraj prišel ven in na sonce, je bila taka vročina, da me je glava bolela celi dan.

Vaša pisma dobim v 12 dneh ali malo več, zavoji pa so popotovali dalj časa. Gotovo so prišli z ladjo. Pisemski papir mi je bil odposlan 22. januarja, dobil sem ga pa 20. aprila. Prejel sem tudi okrog 20 listov; zadnji je bil od 14. februarja.

Ravnokar sem ogledaval kolektor. Saj je že skoraj pol leta minilo. Čas pa res hitro beži. Iskal sem okrog poštno razglednice, pa jih nisem mogel nikjer dobiti. Jih bom še nadalje iskal; morda se mi posreči, da jih najdem.

Na tej postojanski imamo tudi svojo kapelo. Kadar moram, grem v cerkev. Na Velikonočno nedeljo so imeli škofijsko slovesno sv. mašo na prostem, ravno prek ceste od bolnišnice, pa nisem mogel iti, ker sem bil ravno takrat priklenjen na posteljo. Poslal pa Vam bom sliko te maše.

Nikar se ne bojte zame, ker so Japonci precej daleč od tukaj, blizu pa ne bodo nikdar prišli. — Johnny.

Vse čitatele podrvljal
Mrs. John Birus.

KRATKE NOVICE

Joliet, Ill.

Pred nedavnim je nastopila prijetna spomlad, ki pa je le to vse kaj drugega kot prijetna, saj dežuje vsak dan, pa tudi hladno je bilo baš do sedanjosti. Tako ležijo vode po dolinah, da niti saditi ne bodo mogli.

Zupni cenzus ali ljudsko štetje dokazuje, da imamo iz naše fare nič manj kot 765 vojakov. Gotovo jih je nad 800, ako bi jih dobro prešteli. V župniji so našli 1040 družin in 4322 članov.

Imamo pet zlatih zvezdic na zastavah, ki zastopajo: Cpl. Joseph Ursich, Pfc. Joseph Govednik, kanonir Frank Fancher, Pfc. Bernard Barbic, in Pfc. John Sudolc. Takozvana "Purple Heart" je bil darovan Pvt. Leo Dolinšek, Pvt. Albert Papesh, Cpl. Carl Rozich in Pt. Edward Azman.

Major je postal nekje na Angleškem znani Kapitan J. Marentich.

Umrli je znani Martin Bluth, star 70 let in bivajoč na N. Center St. Doma je bil iz Bojanje vasi odkoder je prispel sem pred 45 leti. Zapuščila vdova in par otrok, kakor tudi brata in sestro tukaj.

Naročnik.

O DVEH SINOVIH VOJAKIH

Fredonia, Kansas.

Letošnje vreme je nekaj posebnega za tukajšnji kraj. Dne 9. maja smo prvo koruzo posadili; druga leta smo jo ob tem času že vedno okopavali. Letos pa je bilo vedno mrzlo, dež in sneg, da ni bilo moči delati. Ne vem, kaj nam bo prineslo poletje.

Moj mož Frank je šel 3. maja v Pueblo, Colo., obiskat najinega sina vojaka, ki je tam in misli, da bo kmalu šel čez vodo. Najin sin Lt. Louis T. Bambich je navigator na B-26 bombniku. Ker mu ni bilo mogoče priti domov na dopust, ga je šel pa vsaj oče tja obiskat. Pri tej priliki se zahvalimo vsem našim prijateljem, ki so Franku tako lepo pomagali in postregli, posebno

Mr. in Mrs. John Germ, Mr. in Mrs. Anton Pritekel, Mr. in Mrs. John Centa, ter Mr. F. Boje in družina. Prav lepa hvala vsem.

Prilagam tudi pismo, ki mi ga je za Materin dan poslal sin John iz Havajskih otokov, zraven pa priložil še ček za \$15. Takole piše:

"Moja ljuba Mama: Teden dni in več že premišlujem, kako bi Vam kaj posebnega lepega napisal za Materin dan, pa se vendar ne morem tako izraziti, kakor bi se rad. Eden izmed mojih tovarišev je v sličnem položaju. Zdjaj bova pa videla, kateri bo napravil bolje.

"Minilo je 17 mesecev, odkar sem Vas nazadnje videl. To je že precej dolgo, zato pa toliko težje pričakujem dneva, ko bom spet pri Vas. Upajmo, da ta dan ni predaleč stran. Veste mama, saj dobim precej prilike — na straži ponoči ali pa ko ležim in bdim na svoji postelji — da premišlujem, kaj se najbrž godi doma ali pa kaj bom delal, ko pridem spet nazaj domov. Vidim Vas, kako potresate hrano piščancem, kako delate na vrtu, ali pa kako šivate po večerih. Ali še veste, kako sem se po večerih rad brezskrbno zleknil po gugalnem stolu in poslušal radio? In kako je bilo, kadar sva šla po sobotah v mesto? Ko je bilo treba iti domov, ste me navadno našli na kegljišču.

"Vaša in atetova slika, ki ste mi jo poslali, je ravno prav velika za okvirček v moji denarnici.

"Vaši novi piščanci so gotovo že tako veliki, kakor meni ravno najbolj ugajajo. Rad kakor ne vem kaj bi imel mojo najljubšo jed, kakor ste jo Vi skuhali. Ne vem, koliko časa bi Vam ne dal miru, da bi ne mogli storiti nič drugega, kakor samo kuhati zame.

"Za sklep Vam želim kar mogoče vesel in srečen Materin dan. In prav gotovo poskrbite, mama, da bodo pisma prihajala neprestano, saj veste, kako rad prebiram kar mi napiše moja "najdražja ljubica" — moja mama. Bog naj Vas vedno blagoslavlja. — In nikar ne delajte prehudlo! — John."

Tako mi piše sin John. Prosim, g. urednik, vrnite mi priloženo pismo, da ga ohranim za spomin.

Ivana Bambich.

MRS. MARY POJE UMRLA

West Pullman, Ill.

Zopet se je bela žena smrt oglasila med tukajšnjimi rojaki. To pot si je izbrala Mrs. Mary Poje iz 8922 University Ave., Bruce, Chicago. Bolehala je precej časa, kakor je bilo na tem mestu že poročano. Nekako pred letom dni je bila operirana na obeh in potem je bila vedno bolj slaba in žalostna. Pet njenih sinov je bilo pri vojakih. Na Materinski dan, v nedeljo 14. maja, jo je napadel srčni krč in zvečer ob 11. uri je zatisnila oči za vedno. Pogreb (Nadaljevanje na 4. strani)

MED POGREŠANIMI

PVT. FRANK SLANA.

sin aldermana in Mrs. Math Slana iz North Chicago, Ill. pogrešan med prevozom v letalu nad otokom Rambueto na Jugoslovenskem Pacifiku. Zadnje pismo domačinu je poslal 17. marca.

DOGODKI

med Slovenci po
Ameriki

Smrt v ognju

Cleveland, O. — V goreči hiši na 646 E. 160. St., kjer je stanoval, so našli zadušenega od plina Antona Govednika, starega 59 let. Bil je samski ter ne zapušča nobenih sorodnikov. Zaposlen je bil pri New York Central železnici. Doma je bil iz Lokviča.

Dva rojaka umrla

Forest City, Pa. — Tukaj je umrl rojak Anton Janežič, ki je prebival v Forest City 40 let. Zapuščala ženo Mary in 14 otrok. Trije izmed sinov so pri vojaki, vsi trije prek morja. Zapuščala tudi brata Franka v Forest City in brata Johna v Conemaugh, Pa.

Dne 16. maja pa je umrl naš stari naseljenec Anton Sever, Sr., star 61 let. Zapuščala ženo Mary, štiri sinove in štiri hčere. Štirje sinovi so pri vojaki, eden izmed njih sedaj v Angliji, hči Josephine pa je lajtnantka pri A. N. C., Washington, D. C. Zapuščala tudi tri vnuke. — Mary Turk.

Krti pri Sv. Štefanu

Chicago, Ill. — V nedeljo 14. maja je bila krščena Barbara Ann Brueck, rojena 18. aprila, hčerka Mr. in Mrs. Fred Brueck. Materino deklško ime je bilo Julia Gregorich. Botra Mr. in Mrs. Joseph Strupeck.

V nedeljo 20. maja pa je bila krščena Sharon Marie Lah, rojena 20. aprila, hčerka Mr. in Mrs. George Lah. Materino deklško ime je bilo Frances Primozich. Botra Joseph Primozich (po namestniku) in Millie Volk.

Poroke pri Sv. Štefanu

Chicago, Ill. — Dne 26. maja se bosta pri sv. maši ob šestih zjutraj poročila Edward Hartman, ki služi pri mornarici, in Miss Adeline Skoflanc, hčerka Mr. in Mrs. Joseph Skoflanc iz 1938 W. Cermak Rd.

V soboto 27. maja pa se bosta med peto poročilo sv. mašo ob desetih poročila Michael Pierhal in Miss Elsie Gabor, hčerka Mr. in Mrs. Martin Gabor iz 1822 W. Cermak Rd. Obema mladima paroma želimo vse najboljše.

Smrtna žetev

Chicago, Ill. — Dne 22. maja je umrla Miss Mary Kucic, 35, iz 1318 W. Cullerton St. Zapuščala starše in dve sestri. Pogreb je bil v četrtek 25. maja s peto pogrebnico sv. mašo ob 10. uri v cerkvi sv. Štefana. Preostali naši sožalje, pokojni pa naj sveti večna luč!

Vest o Rev. Černetu

Sheboygan, Wis. — Tukajšnji rojak Anton Stiglic je pred kratkim dobil od Rev. Černeta, bivšega sheboyganskega župnika, pismo, datirano 31. marca, v katerem mu sporoča, da je še vedno interniran v Laufenau blizu Monakova na Bavarskem, in da se mu zahvali za pošiljko s približki, katero je prejel 14. marca. Bila mu je poslana po Ameriškem Rdečem križu 10. januarja. V pismu Rev. Černe tudi omenja, da je zvedel, da sta mu bila en brat in ena sestra obsojena na smrt (po kom, tega ne pove), dočim sta drugi brat in sestra lahko prišla k njemu na obisk iz Jugoslavije. Rev. Černe je v nemški internaciji od lanskega maja. V stari kraj pa je šel l. 1938. na "kratek" obisk.

Vi radi berete vesti iz drugih naselbin; drugi radi boro novice iz vaše naselbine. Poročajte novice in dogodke v "Am. Slovincu".

NOVE ZMAGE V ITALIJI

Zavezniška ofenziva v Italiji je prišla čisto nepričakovano za Nemce. V Berlinu so bili prepričani, da je italijanska fronta za Zaveznike za naprej bolj malega pomena in važnosti. Računali so pač, da Zavezniki ne bodo zapravljali svojega časa s počasnimi in zavlačevalnimi boji v italijanskih hribih in gorah. Mislili so, da se bodo Zavezniki zadovoljili s tem, da so očistili Sredozemsko morje sovražnika, kaj več jim pa dosti ne koristi. Zadnja ofenziva v Italiji pa kaže drugače.

Kakor je sedaj razvidno, hočejo Zavezniki za vsako ceno priti v Rim in kolikor mogoče daleč severno na italijanski polotok. Zavzetje Rima bo za Zaveznike velikega moralnega pomena. Rim — večno mesto vsega krščanskega sveta — je pomenljivo in važno. Nemci, ki so se morali umakniti iz Afrike in nato iz italijanskih otokov in iz južne Italije, so bili silno poraženi, pa so slepili doma nemško javnost, da so to storili po določenem načrtu, da skrajšajo fronto, itd. Zdaj pa, da jih bodo držali in da Zavezniki ne bodo mogli več naprej. Well, Gustavova črta je razbita, zdaj drobe Zavezniki v prah Hitlerjevo črto in se bližajo večnemu mestu Rimu. Osvojitve Rima ne bo malega pomena. Tam je sedež krščanstva, pred vsem vsega katoliškega sveta. Rim je načelno na strani Zaveznikov, saj dobro vedo v Rimu, kaj bi jih čakalo, če bi zmigale osiščne sile. Lažje bo tudi silam, ki so na strani Zaveznikov, priti v stik z Vatikanom, in to je velikega moralnega pomena.

Dalje pa, čim višje bodo Zavezniki na italijanskem polotoku, toliko bližje bodo s svojimi letalskimi bazami Južni Nemčiji, Avstriji, Ogerski in Balkanu, odkjer bodo deževali za naprej bombe na nemške glave, kjerkoli se bodo te nahajale.

Jekleni obroč okrog Hitlerjevega osišča se dan za dnem zožuje.

PRISILNO DELO ZA NEMCE?

Glede vprašanja, kaj in kako naj se zahteva po vojni od Nemcev glede vse materialne škode, ki so jo oni povzročili drugim narodom in državam, se je že veliko pisalo in razpravljalo. V Rusiji prevladuje mnenje, da bo treba po vojni mobilizirati nemške delavce za prisilno delo v vseh državah, kjer so Nemci razbijali in rušili mesta, vasi in naselja. Vse kar so Nemci po drugih deželah uničili in razbili, morajo popraviti. V Rusiji imajo za to že točne načrte. Tudi nekatere druge države so za ta načrt.

Angleži se za kak tak načrt še niso odločili. V Ameriki se je o tem vprašanju že razpravljalo v tisku in raznih javnih razpravah. Uradno stališče glede tega se še ni določilo niti ne podalo. Zadnje čase vodijo razne publikacije o tem takozvano slamnato glasovanje, ki je sicer po svoje prikrojeno, a vendar kaže tudi svoje strani glede tega vprašanja. Večinoma se razne izjave glasi, da in proti. Je pač odvisno, od katere strani prihajajo. Nekaterim se Nemci kajpada zelo smilijo in bi jih menda najrajši pomilovali! Ti se sklicujejo, da to bi ne bila nobena demokracija ne svoboda, za katero pravimo, da se borimo, pa bi zraven dopustili, da bi bili Nemci prisiljeni popraviti škodo, ki so jo drugim povzročili. Takih krogov ni malo. Ko bi ti krogi sami občutili nemški barbarizem, kakor so ga nekateri evropski narodi, bi seveda govorili drugače.

Upoštevanja vredno pa je seveda stališče nekaterih delavskih organizacij. Te so mnenja, da bi tako prisilno delo vzelo mnogo kruha in zaslužka drugim delavcem po svetu. N. pr. mi Amerikanci žrtvujemo visoke biljone za to vojsko. Vlada daje zastoj, deloma posojuje na podlagi najemninskega in posojevalnega zakona nekaterim Zaveznikom orožje in razni material. Nekaj bo dobila plačnega, nekaj nikoli. Da bi ta dežela dobila vsaj nekaj za svoje žrtve, bi to bilo mogoče le v trgovini po vojni, ko bi prodajala material in delo evropskim deželam. Če pa se bo vse to opravilo s prisilnim delom, bi bila stvar drugačna. V tem zadnjem bo nekaj tehničnih razlogov. Na drugi strani pa bi tudi ne bilo prav, kar lepo Nemcem vse odpustiti. Če bi bilo prisilno delo v škodo organiziranim delavcem po zavezniških deželah, tedaj naj se najdejo druga pota, da bo Nemčija to delo plačala na kak izvedljiv način.

ZAPOSLENOST PO VOJNI

Mnogi napovedujejo za povojno dobo veliko živahnost in vsestransko prosperiteto. V ta namen navajajo razne razloge. Eden izmed razlogov, ki ga posebno poudarjajo, je, da so vse zaloge vseh izdelkov izčrpane in da bo že to zahtevalo najmanj dve leti časa, preden pridemo zopet do prilicnih zalog.

Drugi so, ki poudarjajo, da bo zunanji svet za več let odjemalec vseh naših produktov, dokler si države in dežele po svetu, ki so prizadete od vojne, ne uredijo svojih notranjih zadev, ne popravijo povzročenih škod, itd. Nekaj resnice je v tem.

Na splošno pa trdijo gospodarski veščaki naše dežele, da se kake večje krize ni bati, vsaj ne v prvem desetletju po vojni. Socialne ustanove, ki so zdaj v obratu, bodo kričale razne potrebe brezposelnih, predvsem postaranih delav-

KAKO SE URLO

Da bi bile dobro pripravljene za D-dan, se zavezniške čete vadijo v invazijski taktiki na nekem angleškem obrežju. Kot je videti, se ameriški vojaki takoj vržejo na tla, ko poskačejo iz pristalnih čolnov. Vsak mora dobro vedeti vse podrobnosti, kaj mu bo treba napraviti, ko pride do velikega vpada.

TO IN ONO IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

BOLIVIJA NASTOPILA PROTI OSIŠČINIM AGENTOM

La Paz, Bolivija. — Bolivijske oblasti so aretirale 80 osiščnih agentov v Boliviji. Bili so to večinoma Nemci, ki so posedali v Boliviji razna posestva in zraven vodili razne aktivnosti v dobro nazijske politike.

VOJNI ODDELEK JE ZMANJSAL ČASTNIŠKO VZGOJO

V vojnem oddelku so izjavili zadnje čase, da je število mlajših oficirjev zadostno, in da ne bodo potrebovali kandidatov za oficirske šole, in od 26 šol v Združenih državah jih bo ostalo samo 11.

Ob višku tega programa decembra 1942 je izdelalo več kot 23.000 dijakov častniško šolo. Od takrat se je število dijakov, ki so izdelali mesečno te šole, stalno manjšalo do sedanje nizke številke, ki je 2.500. Od štirih častniških šol preko morja deluje samo tista v Avstraliji.

ANGLEŠKE ŽRTVE RADI NEMŠKIH ZRAČNIH NAPADOV

London, Anglija. — Angleške oblasti so objavile po radio, da je bilo v Angliji od začetka vojne do sedaj ubitih nad 50.000 ljudi od zračnih napadov in 64.000 pa ranjenih in poškodovanih.

AMERIŠKI ČRNEC OBEŠEN

London, Anglija. — Ameriški vojak, 21 letni črnc J. C. Leatherberry, iz Cristal Springa, Miss. bo obešen 16. maja, radi umora in ropu v Angliji.

Zadavil je angleškega civilista H. C. Hailstonea v decembru 1943 in oropal, zakar ga je vojaško sodišče obsodilo na smrt.

AMERIŠKA KOMUNISTIČNA STRANKA RAZPUŠČENA

New York, N. Y. — Komunistična stranka v Ameriki, katere zastopniki so se sestali zadnjo soboto v tem mestu, so sprejeli resolucijo, da Komunistična stranka preneha s poslovanjem. Resolucijo je objavil Earl Browder, generalni tajnik stranke. V kratkem pa mislijo ustanoviti novo organizacijo pod drugim imenom, pravi poročilo. Komunisti so pač taki ptiči, da ob vsaki večji politični sezoni spremene barvo in ime. Le pod kakim imenom bodo prišli na plan zdaj?

KAKŠNE BODO NOVE PEČI

Iz nekaterih raziskovanj po laboratorijih, ki so potrebna za vojne namene, bomo imeli po vojni vsi korist. Ena takih stvari je nova peč, ki ni večja kot kosček za rabljeni papir in ne tehta več kot 21 funtov, pa bi lahko grela 20 sob, če bi bilo treba. Da more gonilni stroj v bombnih aeroplanih pravilno delovati in da se ne dela led na perotih, ko drči letalo 30.000 čevljev visoko 300 milj na uro, je bilo treba iznajti majhno in lahko pečico, ki lahko daje veličansko gorkoto. Pa so jo iznašli. Po vojni bo taka pečica izredno pripravna za naše domove. Se bolj verjetno je, da bodo delali še manjše pečice, ki bodo 8 inčev v premeru in 9 inčev visoke (kakor posodica za 3

funte kave) in bo vsaka soba imela svojo. Narejene bodo na kurilno olje, gasolin, butane in celo na premog, imele bodo termostatično kontrolo in bodo stale — če bodo cene podobne, kakor so bile pred vojno — od \$20 do \$30 za vsako sobo. Take pečice za domove bi se zdaj lahko dobile, ko bi izdelovalci mogli dobiti material.

PROŠNJE ZA KURILNO OLJE MORAJO BITI POSLANE JUNIJA

Enostavne prošnje za drugoletne odmerke kurilnega olja bodo ponovno poslane vsem odjemalcem v začetku junija, je pred kratkim dejal Chester Bowles iz Urada za upravo cen, ko je oznanil podrobnosti o programu za racijoniranje olja za naslednje leto.

“Nam je zelo veliko na tem, da odjemalci vrnejo te izpolnjene pole krajevnim odborom za upravo cen in racijoniranja sedem dni po prejemu” je dejal Bowles. “Če so te pole vrnjene v nekaj dneh, se jih bodo odbori mogli lotiti takoj ter izdati kupone za odmerke že 1. julija.

Zgodnja izdaja bo olajšala skladiščne razmere ter dovolila, da bodo odjemalci napolnili svoje tanke med poletjem in v zgodnji jeseni, ko trgovčevi kamjoni in druga prevozna sredstva niso zelo zavzeta.”

ZEMLEVID INVAZIJSKEGA OBREŽJA

Zavezniški voditelji, ki imajo v rokah načrte za invazijo, so prav natančno poučeni o vseh podrobnosti, kako in kje so se Nemci utrili ob invazijskem obrežju. Napravljeno imajo celotno sliko kontinentnega obrežja 3.000 milj na dolgo, kar je bilo vse sestavljeno iz 500.000 posameznih slik, ki so jih posneli letalci Kraljeve Letalske Sile. Ko so jih snemali, so leteli sedem milj visoko z brzino šest milj na minuto. Včasih se je “fotograf” v loku spustil prav nizko do “predmeta” z brzino 400 milj na uro.

V SPOMIN ODLIČNEMU PIONIRJU DEKANU MATIJI ŠAVSU

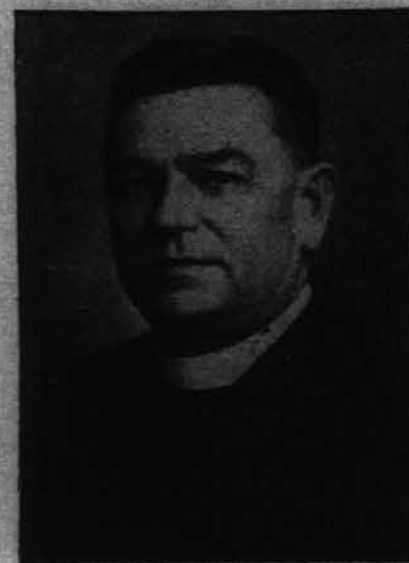
Pred duhom vidim nisko sobo,
A v sobi blede sveč svetlobe;
Mej svečami pa spava moj.
Bled mož, ogrnjen s plaketom črnim,
Ki s trdom je našit srebrnim;
On trdno spi, nezdramno spi,
Strudila ga je težka hoja.

(Gregorčič).

V soboto 20. maja je dospela iz Minnesote brzojavka, ki je povedala, da je v četrtek večer dne 18. maja umrl naš odlični slovenski pionir veleč. g. dekan Matija Šavs. Vedeli smo sicer, da je v letih, sicer visokih, a ne tako visokih za korenjaški hrast, kakoršen je bil naš vrli sin Gorenjske, odlični pokojnik dekan Šavs. Zato nas je vest pretresla. Prepričani smo, da so tako vzdrhtela tudi srca naših premnogih naročnikov, ko so čitali zadnjo številko našega lista, ki je objavil žalostno vest, da našega vrliga dekana Šavsani več med živimi. Izgubili smo moža velikega srca in jeklene-ga značaja. Zdelo se nam je, kakor bi se zvrnil visok močan hrast, na katerega smo vsi gledali s spoštovanjem. Zdelo se nam je, da smo zopet zgubili en svetel biser, ki nam ga je poslal Bog ob svečanem obilno blagoslovljenem dnevu Ameriške Slovenije. Dolgo časa nam je svetil, več kakor pol stoletja, ogreval je nas vse s svojo dobrohotno besedo in s svojim zelo plodovitim peresom. Pokojni je bil eden najodličnejših zidarjev Ameriške Slovenije. Ni imel sicer tiste sreče, da bi bil pastir, roval med svojimi brati in sestrami, toda kljub temu se je zanimal za vse, kar se je godilo med nami Slovenci. Pomagal je z nasveti vedno in povsod. “Amerikanski Slovencem” se ga spominja takoj iz svojega prvega rojstnega leta 1891. Vse skozi 53 let sta hodila skupaj, kakor dva drug drugemu najdražja prijatelja. Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota je z njim izgubila svojega velikega ljubljena in prijatelja. Ni ga bilo jubileja KSKJ, da bi ji on za tak slučaj ne pripel na prsa šop najlepših čestitk.

Yes, svet se vrti naprej in se bo, ko nas ne bo, ampak nam se le zdi, da se mnogo lepše vrti mimo nas, dokler imamo okrog sebe tako zveste prijatelje, kakor je bil naš vrli dekan Šavs. Kolikokrat smo se nanj obrnili po nasvete, vsikdar jih je dobrodušno dal, in vedno so bili pravi, ker so prihajali pač iz prijateljskega srca. Ko smo pred tremi leti slavili 50 letnico “Amerikanskega Slovenca”, se ga še spominjamo, kako je prihitel na slavnost, kako navdušeno je govoril o tisku, o “Am. Slovincu”, in navduševal ljudi, naj ostanejo zvesti listu, svojemu narodu in svoji veri. Zdaj, po treh letih, se je blagi mož preselil v večnost k Bogu, za katerega je deloval blizu pol stoletja. Ravno skoro na pragu svojega zlatega jubileja je odšel v večnost. Praznovat ga je odšel k Bogu. Naj mu bo dobri Bog obilni plačnik za vse, kar je storil dobrega tu na zemlji za bližnjega in Boga.

Veleč. g. dekan je zagledal luč sveta dne 16. svečana 1870

VERY REV. M. ŠAVS

na Bregu, župnija Preddivor nad Kranjem na Gorenjskem. Njegovem očetu je bilo ime Janez in materi pa Marija. V ljudsko šolo je pohajal v Preddivoru in pozneje na “Grabnu” v Ljubljani. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani. Iz sedme šole je odšel v Ameriko, kamor je prišel 4. septembra 1891. Podal se je v St. Paul, Minn., v semenišče sv. Tomaža. Bogoslovne študije je dokončal v semenišču sv. Pavla in je bil posvečen v mašnika po nadškofu Johnu Irelandu dne 28. decembra 1895.

Kot dušni pastir je nato deloval v Delano, Minn. Dne 10. septembra 1917 je bil imenovan za naslednika in župnika pokojnemu Monsignoru Alojziju Plutu v Shakopee, Minn., kjer je župnikoval prav do svoje smrti. Na župniji je silno veliko deloval. Spoštovali so ga vsi meščani, saj je s svojim delovanjem dvignil tudi dobro ime mesta in vse okolice.

Po zadnji vojni je obiskal trikrat svojo rojstno domovino, enkrat pa že preje, namreč leta 1901. Pokojni je veliko podpiral razne ustanove v starem kraju. Tudi tu je bil velik podpornik vsake stvari med Slovenci v Ameriki. Veliko podpore je dal zlasti frančiškanskemu samostanu v Lemontu. Zelo pri srcu so mu bili katoliški slovenski listi. “Amerikanskega Slovenca” in “Novi Svet” je naročil več strankam v starem kraju. Letnike “Novega Sveta” in vse letnike “Baragove Prati-ke” imamo spravljene, da jih po vojni pošljemo vsem tistim, za katere jih je naročil. Z eno besedo, bil je prijatelj in podpornik vsega, kar je služilo narodu v dobro.

Pokojnik je bil tudi zanimiv pisatelj. Za “A. S.” je mnogokrat prispeval prav zanimive članke in črtice. Za “Novi Svet” je spisal zadnja leta več zanimivih črtic, ki so jih čitatelji prav uživali.

Zdaj je vrli mož pionir odlozil pero za vedno. Dokončal je črtico svojega življenja in se poslovil od nas. Spominjamo se ga vsi v molitvah, da bi ga Vsemogočni kar najbolje nagradil za vsa njegova dobra dela tu na zemlji!

Med nami pa naj ostane vsem njegovim dobrim delom svetel spomin!

MALO DROBIŽA

Pierre Oterdau, ki je živel od 1757. do 1815. leta, je 17 leten stopil v irsko vojsko, potem v prusko, iz katere je pobegnil, da bi se kot ruski vojak boril proti Turkom. Potem je bil učitelj sabljanja v Italiji. V Portugalski je bil zaprt, v Švici konjski tat, nakar je z neko Grkinjo pobegnil v Francijo. Tam je postal za časa Napoleona maršal in je napredoval do Kastiljskega vojvode.

Za enega človeka, ki zna prenesti prosperiteto, jih najdete sto, ki znajo prenesti nesrečo.

Noben pameten človek ne napravi svojih načrtov le za en dan, brez vsakega načrta za preostali del njegovega življenja.

Veliko rajše hvalimo stvari, katere čujemo, kot pa stvari, katere vidimo, kajti mi zavidamo navzoče ter spoštujemo preteklo.

PO OTOČJU TRUK PADA

Ogromni oblaki dima se valijo proti nebu iz japonskega pomorskega oporišča na otoku Dubbon v skupini sipin Truk. Potem ko so izvršili naši aeroplani svoj najnovejši napad iz ladij letalskih nosilk našega brodoma na Pacifiku. V pristanišču je videti abranih veliko japonskih trgovskih ladij s blagom. Truk pomeni za Japonce na Pacifiku kar pomeni Pearl Harbor za Amerikance.

SLOVENSKA ŽENSKA ZVEZA

Ustanovljena 18. dec. 1926
v Chicagu, Ill.Inkorporirana 14. dec. 1927
v državi Illinois.Duh. svetovalec—Spiritual Advisor
Rev. Milan Slajec,
1709 E. 31st St., Lorain, OhioGlavni Odbor—Supreme Committee
Predsednica—President
Mrs. Marie Prislend,
1034 Dillingham Avenue,
Sheboygan, Wis.I. podpreds.—First Vice-President
Mrs. Frances Rupert,
19303 Shawnee Ave.,
Cleveland, OhioII. podpreds.—Second Vice-Pres.
Mrs. Mary Coghe,
4517 Coleridge St., Pittsburgh, Pa.III. podpreds.—Third Vice-Pres.
Mrs. Mary Shepel,
5 Lawrence St., Ely, Minn.IV. podpreds.—Fourth Vice-Pres.
Mrs. Frances Raspet,
305 Spring St., Pueblo, Colo.V. podpreds.—Fifth Vice-Pres.
Mrs. Mary Markovich,
2809 E. 95th St., So. Chicago, Ill.Tajnica—Secretary
Mrs. Josephine Erjavec,
527 No. Chicago St., Joliet, Ill.Blagajničarka—Treasurer
Mrs. Josephine Muster,
714 Raub St., Joliet, Ill.Nadzornice—Auditors
Mrs. Mary Ottonar,
1110 E. 68th St., Cleveland, O.Mrs. Mary Lenich,
609 Jones St., Eveleth, Minn.
Mrs. Pauline Ozbolt,
2029 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.
Svetovadni in porotni odesk—
Advisory BoardMrs. Frances Susel, predsednica
15900 Holmes Ave., Cleveland, O.Mrs. Ivanka Zakrajsek,
6059 — 68th Rd., Ridgewood, N. Y.
Mrs. Marica Kopach,
1217 S. 61st St., West Allis, Wis.Mrs. Anna Kameen,
P. O. Box 767, Forest City, Pa.
Mrs. Rose Jerome,
214 Grant Ave., Eveleth, Minn.

Prosvetni odesk—Educational Com.

Mrs. Albina Novak,
urednica in upravnica "Zarje",
1135 E. 71st St., Cleveland, OhioMrs. Anna Petrich,
2178 Burton St., Warren, Ohio
Miss Gladys Buck,
10036 Ave. L., So. Chicago, Ill.Odbor za Mladino in razvedrilo—
Youth & Recreation Board
Albina Novak,
6701 Schaefer Ave., Cleveland, O.Frances Bogovich,
6701 Schaefer Ave., Cleveland, O.
Lillian Kozek,
2244 So. Wolcott Ave., Chicago, Ill.LEPA PRILIKA POSTATI ČLANICA SLOVENSKE
ŽENSKA ZVEZEKampanja, ki se je pričela
ob začetku tega leta, se še vedno
nadaljuje; zaključila se bo
25. junija.Imenuje se 10% kampanja,
to pa radi tega, ker se pričakuje,
da se bodo podružnice po-
trudile, da se povečajo za 10%
članstva. Katere podružnice se
bodo toliko potrudile, bodo na
častni listini. Podružnica št. 31,
Gilbert, Minn., ima prva to
častno mesto.Slovankam, katere namera-
vajo pristopiti, se nudi krasna
prilika, da si izbere razne za-
varovalnine.Prva je za \$100.00 za meseč-
ni assement 35 centov.Druga je zavarovalnina za
\$300.00 za pogrebne stroške za
one, katere še niso izpolnile 30
let, za 60 centov assementa.Poleg tega prejme še vsaka
članica krasni mesečni Zarjo,
kateri sam je vreden najmanj
25 centov.Ko spada članica k podruž-
nici, prejme še od podružnice
razne ugodnosti, v življenju
kakor tudi ob smrti. V življe-
nju se ji nudi razna prilika za
razvedrilo, ob smrti ji podruž-
nica položi venec na krsto ali
pa naroči za sveto mašo. Dalje
članice molijo ob njeni krsti ter
jo spremljajo na zadnji poti.Zveza pa se letno spominja
svojih članic še dolgo po smrti.Nikjer drugod ne dobijo čla-
nice več za svoj denar kot pri
SZZ, radi tega naj se vsaka za-piše v Zvezo, kjer so podružni-
ce v njeni bližini.Deklice se lahko vpišejo že
ob rojstvu ter so s tem v mladins-
kem oddelku do 18. leta za
10c mesečnega assementa.
Zveza pa izplača zanje \$100
ob smrti.Razpisana je posebna nagra-
da za agitatorke v tej kampa-
nji; ravno tako za one, katere
bi ustanovile novo podružnico.Letošnji kampanji načeljuje
urednica Zarje Mrs. Albina
Novak; njen naslov je 6117 St.
Clair Ave., Cleveland, Ohio. Ž-
njo vred so na čelu raznim sku-
pinam glavne urednice naše
organizacije.Ako katera želi kake infor-
macije glede ustanovitve nove
podružnice, se lahko obrne na
spodaj podpisano.Ker manjka še dober mesec
do zaključka kampanje, je po-
trebno, da vsaka ki želi pristopiti
v naše vrste, naj to stori
brez odlašanja; čas beži in od-
lašanje ni priporočljivo. Torej
poslužite se te lepe prilike med
sedanjo kampanjo in vpišite se
v naše vrste. Ako ravno nima-
te svoje podružnice v bližini,
naj Vas to ne ovira postati čla-
nica. V takih slučajih se obrnite
na gl. urad Zveze.Iskreno pozdravljamo vse čla-
nice in Slovenke širom Ame-
rike.Josephine Erjavec,
gl. tajnica SZZ.

ŠTIRINAJST VPRAŠANJ DR. KERNU

P. Bernard Ambrožič

1. Ali je ali ni res, da se ima
SANS ravnati po resolucijah
Slovenskega Kongresa iz mese-
ca decembra, 1942?2. Če dr. Kern temu vpraša-
nju pritrdi, naj mi pokaže sa-
mo eno resolucijo, ki se zavze-
ma za Združeno Slovenijo v fe-
derativni republikanski Jugo-
slaviji.3. Ali se ni Slovenski Kon-
gres ravno zato izognil vpraša-
nju monarhije in republike v
Jugoslaviji, ker je vedel, da je
tam dvojna struja glede tega
vprašanja, in se je želel omejiti
samo na tista vprašanja, ki so
vsem skupna?4. Ali je danes kaj bolj do-
kazano kot je bilo takrat, da
"narod doma kralja ne mara"
— kakor zatrjuje dr. Kern.5. Ali so bili med onimi, ki
so preganjali Trubarja ... (in
vse druge po dr. Kernu našeste
vse doli do Kocbeka) tudi slo-
venski liberalci in socialisti, ki
so danes zoper partizane in se
obračajo na kralja in njegovo
vlado za pomoč?6. Ali je dr. Kernu znano,
kaj sodi o vseh teh vprašanjih
list Bazovica v Egiptu, ki je vprvi vrsti glasilo primorskih
Slovencev in govori o Petru II.
še vedno kot o jugoslovanskem
kralju? Ali je znano dr. Kernu,
kako piše Bazovica o preprih
med partizani in Mihajlovičev-
ci? Ali mu je znano, kako Ba-
zovica obsoja vse take in po-
dobne prepire?7. Ali misli dr. Kern, da se
morajo Slovenci v Egiptu hodi-
ti k nam učiti, namreč k ameri-
škimi Slovencem? Ali se mu ne
zdi tako kot meni, da bi se mo-
rali mi učiti od njih, ne pa na-
robo? Saj to bo dr. Kern naj-
brž priznal, da se oni mislijo
vrniti v domovino in namerava-
jo sodelovati pri urejanju bo-
dočje Slovenije, dočim ameriški
Slovenci, vstevši dr. Kerna in p.
Ambrožiča, mislimo ostati v A-
meriki?8. Ako hoče dr. Kern pošte-
no oceniti moje javne nastope v
tej zadevi vse od leta 1941 do
danes, ali more dokazati, da se
moje delovanje ne vjema skoz-
insko z tem, kar dela Bazovica
še danes?9. Dr. Kern piše: Ambrožič
je pristaš monarhistov. Gospod
doktor ne pomisli, da bi bilo

KOMAJ ČAKAJO

Amerikanci iz posadke na neki vojni ladji so na potu, da naskočijo Hol-
landijo. Sprejajajo si znanost svoje dosedanje uspehe v evropskih in
pacijskih okrožjih.treba tako veliko trditve tudi
dokazati, ne je samo tjavendan
vreči na papir. Če se ne pote-
zujem za jugoslovansko repu-
bliko, ker sem trdno uverjen,
da to ni moja naloga, ali je to
že dokaz, da sem "pristaš mo-
narhistov"? Ali se ne da to raz-
lagati s tem, da se reče: To je
zadeva ljudi v Jugoslaviji, ne
pa naša?10. Dr. Kern ugotavlja
"SANS je za republiko. Ako
vprašam dr. Kerna, kdo je dal
SANSu nalogo, biti za republi-
ko, mi utegne odgovoriti, da so
dali to nalogo SANSu sloven-
ski partizani. Jaz pa nadalje
vprašam: Ali so Slovenci Kon-
gres sklicali in izvedli partiza-
ni v starem kraju ali Slovenci
brez razlike strank tu v Ame-
riki?11. Dr. Kern piše, da je
kompromis med SANSom in
Ambrožičem nemogoč. To je
rekel tudi Kristan. Pa z dru-
gačnega vidika nego ugotavlja
dr. Kern. Ali se vam ne zdi, go-
spod doktor, da niti Kristan niti
Vi nimata prav? Ali bi ne bilo
bolj pošteno to stvar takole po-
vedati: Kompromis med SAN-
Som in Ambrožičem je nemo-
goč, ker je SANS prekoračil
nalogo, dane mu od Slovenske-
ga Kongresa, dočim Ambrožič
(in "majhno število njegovih
pristašev" ...) še vedno vztra-
ja na resolucijah Slovenskega
Kongresa.12. Ali je dr. Kernu znano,
na primer tole dejstvo: Kmalu
po seji SANSa 12. aprila je do-
bil p. Ambrožič razne pozive,
med katerimi je bil tudi poziv
Rev. Voduška (in ta najbolj
pritisakajoč!), naj se sedaj, ko
je sedanji SANS še bolj očitno
odpadel od smernic Slovenske-
ga Kongresa, in onemogočil

GERILEC

Kapetan Danilo Solotič, stalni na-
čelnik v Bosni in Hercegovini in tipič-
en gerilec, kakršni se borijo pod
vodstvom generala Mihajloviča. O-
pravljen je v narodni noči, samo ti-
sta zgozdnata urica dela izjemo. Trdi-
jo, da se kakih 40.000 gerilcev bori
pod Mihajlovičem, ki se je pred ne-
davnim obrnil na Zveznike za po-
moč.vsak kompromis, poskrbi za or-
ganizacijo novega SANSa, ki
bo deloval neodvisno od seda-
njega in ZARES upošteval re-
solucije Slovenskega Kongre-
sa?13. Ali je dr. Kernu znano,
da je p. Ambrožič vsem tistim
odpisal, da se ne ogreva za to
misel. In sicer zato ne, ker bi se
tako pojavili očitki, da so od-
krito stopili na dan "kraljeva-
ši". Ali mu je znano, da je p.
Ambrožič pripisal tudi to: S
kraljevaši v Washingtonu, Lon-
donu in drugod pa vsaj jaz ne
želim imeti nobenih političnih
stikov, kot jih ne želim imeti s
Titom?14. Zakaj se dr. Kern ne lo-
ti dela, da bi mi zares dokazal
"slepomišljenje, dlakocepstvo in
sarkastično neodkritost" v
mojih člankih, ki mi jo tako
velikodušno očita? Zakaj ne
vzame za začetek v roke brošu-
ro "Shall Slovenia be Soviet-
ized?", ki je sestavljena iz
mojih člankov? Ko bom videl
črno na belém, kako bo iz nje
dokazal dr. Kern vsaj kos mo-
jega "slepomišljenja, dlakocep-
stva in sarkastične neodkritos-
tosti", mi bom z veseljem
poslal še ostale svoje tozadev-
ne članke, da jih istotako na
primeren način raztrgamo. —
Naj to zadostuje!Dokler ne dobim od g. dok-
torja odgovorov na zgornjih 14
vprašanj, se z vsem srcem pri-
družujem njegovemu mnenju,
da "je vsaka debata z njim bob
v steno, izguba časa in dela."
Po mojem skromnem mnenju
ne velja to le za morebitne bo-
doče debate, ampak tudi za ti-
sto, ki jo je dr. Kern napisal v
Ameriški Domovini z dne 12.
maja 1944.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

je bil 19. maja iz cerkve presv.
Sreca na Holy Cross pokopališče
v Hammond, Ind. Dosegla je
60 let. Zapušta moža in petero
sinov, ki so v službi pri ameri-
ških oboroženih silah, namreč
Cpl. Edward Poje, Maxwell
Field, Ala., ki je prišel na po-
greb, — Cpl. Mark Poje, na
Angleškem, — Cpl. Frank Po-
je in Cpl. William Poje sta v
Severni Afriki, — S. Charles
Poje pa se nahaja nekje na Se-
vernem Atlantiku. Nadalje za-
pušta petero hčera in sicer
Mrs. Clarence H. Locke, Mrs.
Joseph M. Dorocke, Mrs. Peter
Tracy, Mrs. Fred Waldenfelds
in Mrs. William H. Keating, ki
so vse v okolici Chesterfielda.
Stirje otroci so ji umrli. Zapu-
šča tudi 6 vnukov in vnukinj.
Naj še pripomnim, da je Mr.
Mark Poje zvest naročnik Am.
Slovenca in Novega Sveta.Draga Mrs. Poje, počivaj v
miru in naj ti bo lahka zemlja,
ki te krije. Preostali naši so-
žalje.

Martin Golobič.

KATERI LISTI SO NAM
V KORIST

Milwaukee, Wis.

Kakor sem zvedel, so se tu-
kajnji rojaki Mr. Joe Arh, Mr.
John Pave in Mrs. Marija Flo-
ryan zadnje dni zelo potrudili
in pridobili znatno število no-
vih naročnikov za Novi Svet,
Čast jim! Gotovo jih bodo pri-
dobili še več. Pa tudi prej nas
je bilo tukaj že precej lepo šte-
vilo, odkar je pred par leti pri-
šla k nam iz Chicage agitirat
za Novi Svet Mrs. Mary Blai,
pa nas še vseeno ni bilo zadosti
za tako veliko naselbino, kot je
tukaj v Milwaukee. Sramota bi
bila, ko bi nas manjše naselbi-
ne prekašale. Sedaj je že bolj
povoljno, vendar tudi pri tem
nikar ne ostanimo. Upam pa,
da se jih bo še več naročilo na
mesečnik, kakor je Novi Svet.
Saj je menda ja vreden tista
uhoga dva dolarja na leto. No-
ben delavec se ne more izgo-
varjati, da bi ne mogel te na-
ročnine plačati, posebno v do-
našnjih časih, ko vsak lahko
dela, ako je zdrav in ni že v za-
res visoki starosti. Mesečnik
Novi Svet priobčuje popise po-
sameznih slovenskih naselbin
in posameznih slovenskih dru-
žin, česar ne najdete v nobe-
nem drugem našem listu. Ra-
zen tega prinaša poučljive ko-
mentarje glede sodobnih do-
godkov, ter vsepolno raznovrst-
nih člankov in zanimivih pove-
sti. Dobivate torej zavedne slo-
venske liste, kakor so Novi
Svet, Amerikanski Slovenec in
naš domači Jugoslovanski Ob-
zor. Od listov, ki se odlikujejo
v tem, da znajo udrihati čez
vero in Boga, nimamo nobene-
ga dobička. Ko bi se ljudje in
njihovi voditelji ravnali po ve-
ri in božjih zapovedih, bi da-
nes ne bilo na svetu tega groz-
nega klanja.Vse skupaj pozdravlja na-
ročnik omenjenih listov kakor
tudi mesečnika Ave Marija
John Videgar.ŠE ENO VABILO NA
KONCERT

Chicago, Ill.

Kakor je bilo že poročano,
nam naše pevke SZZ podruž-
nice št. 2, obetajo zopet par
ur vselega razvedrila v dvo-
rani sv. Štefana v nedeljo 28.
maja. Ko so iste pevke prire-
dile lanski pomladni koncert
in minstrel show, je marsika-
teri navzočih rekli: "Ko bo
spet kaj takega, še pridem!"
V nedeljo boste imeli tako pri-
liko, ko bo vzprijorjena pred-
stava "Gay 90's." Večrat kdo
vpraša: "Kaj pa je že spet to?"
Take igre še nisem videl ne
slišal." Pridite, pa boste vide-
li, kakšna igra je to. Bo spet
nekaj takega, kar vam bo po-
tem še dolgo ostalo v spominu.Program bo zelo pester, da
se res nobenemu ne bo treba
dolgočasiti. Nastopil bo tudi
moški pevski zbor Prešeren.
Bo tudi vse polno drugih na-
stopov. Takoj po koncertnem
programu pa bo prosta zabava
in ples, za kar bo skrbel
Gladisek-Omerzu orkester.
Tudi za lačne in žejne bo vse-
ga dovolj pripravljenega, tako
da res ne boste ničesar pogre-
šali.Vstopnina za vse to je zelo
nizka; za odrasle je 55c z da-
vkom vred, za otroke pa 25c.
Začetek točno ob 8. uri popol-
dne.Še enkrat vas torej vabimo
in tudi pričakujemo vse prija-
telje v Chicagu kakor tudi iz-
ven Chicage, da v nedeljo po-
setite našo prireditev.Le pridite, prijatelji,
v nedeljo k Svetem Štefani.
Tam bomo skup prepevali,
Si kratke čase delali.Do tedaj pa bodite vsi po-
zdravljeni. Za odbor

Mary Kovačič.

"Amer. Slovenec" je vez, ki
družuje ameriške Slovence od
obale do obale.

Nedeljski pomenki

J. M. Trunk

TEDENSKI KOLEDAR

28. Nedelja — Binkočina.
29. Ponedeljek — Maks'min, škof.
30. Torek — Ferdinand - Spominski dan.
31. Sreda — Angela, devica (Kvatre).
JUNIJ, 1944

1. Četrtek — Začetek prazn. R. Tel.
2. Petek — Blandina, muč. (Kv.).
3. Sobota — Klotilda, kr. (Kv.).

BINKOŠTNA NEDELJA

Tolažnik pa... on bo vas vse
učil in spominjal bo vas vsega,
kar sem vam povedal" (Jan.
14, 26).Praznik prihoda Sv. Duha
ali Binkošti se bistveno razlo-
čuje od Božiča in Velike noči.
O Božiču se Kristus ne rodi iz-
nova, o Veliki noči ne ustane,
obhajamo le goli spomin na te
skrivnosti, o Binkoštih je tudi
spomin prihoda nad apostole,
obenem pa naj bi Sv. Duh pri-
šel tudi nad nas. Vsak izmed
vernikov je toraj na tem praz-
niku dejstveno udeležen, ker
Sv. Duh naj bi prišel tudi nad
njega.Dvoje je vsakemu verniku
treba: poučen naj bi bil vsaj v
glavnih resnicah svete vere,
ker "brez vere je nemogoče
Bogu dopasti", in potrjen naj
bi bil v veri, da se njegovo živ-
ljenje z vero sklada, ker "vera
brez dobrih del je mrtva."Pri pouku o verskih resnicah
vlada velika zanikernost, ka-
ror lahko vsak razvidi iz vsak-
danih izkušenj. Za vse je časa
in sredstev, za vero ni ne časa,ne sredstev, za vse je škoda,
ali kakor bi takega pouka ne
bilo treba. In vendar odvisi vse
od sodelovanja posameznika,
ker Sv. Duh ne sili in pri svobo-
di človeški ne more nikogar si-
liti. Vsemogočni Bog je brez
moči, ako človek ne prime za
njegovo roko. Pogostoma je do-
sti "pouka" v nasprotno stran,
da se mnogi čim prej iznebijo
tega, o čemur so bili pončeni.
Prav v tem pa je največja ne-
varnost, ker "težko je, da kdo
postane zopet razsvetljen, ko
je bil nekoč luč, pa je postal
tema," težko, da bi se povrnil
v očetovo hišo. Srd in sovraštvo
do samega Boga raste od dne
do dne. Molimo o Binkoštih:
Pridi Sv. Duh!Drugo je, da uravnamo po
resnicah svoje življenje. Tudi
tu moramo s Sv. Duhom sodelo-
vati, ker pomoč, milost, moč
prihaja le za tiste, ki za milost
in pomoč prosijo. Satan šepeta
na uho: molitev nič ne izda!
Bodi previden, da Binkošti ne
preidejo brez vsake koristi za
te, ker nekoč Binkošti ne bo
več.

DR. FRANK T. GRILL

ZDRAVNIK in KIRURG

Stanuje in ordinira na:

1858 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

od 2 do 4 popoldne in od 7 do 9 zvečer. — Ob sredah in ob
nedeljah po dogovoru.

Telefon v uradu in v stanovanju CANAL 4955

VAŠI SINOV PRI VOJAKIH

bi radi razumeli, kaj jim vi pišete po slo-
vensko. Pri tem jim je najboljši tolmač
za razne besede in izraze"ANGLEŠKO -
SLOVENSKO BERILO"

"ENGLISH-SLOVENE READER"

Sestavil in spisal Dr. J. F. Kern

katero stane \$2.00

To berilo je pripravno za učenje angle-
ščine za starejše in za mlajše za učenje
slovenščine.

Naročila pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENEČ

1849 West Cermak Rd., Chicago 8, Illinois

OGLASI V "AMER. SLOVENCU"
IMAJO VEDNO USPEH.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

v Zedinjenih Državah **Sedež: Joliet, Ill.** Inkorp. v drž. Illinois
Severna Amerika. 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vas za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Preddnik: George Stonich, 257 Lime Street, Joliet, Illinois
1. podprednik: Frank Tushak, 716 Raub St., Joliet, Ill.
2. podprednik: Kathrine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedic, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Nemanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klepec, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Mathew Kebe, 223 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. sdravnik: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Drasler, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharysburg, Pa.
Mary Kovach, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
John Denia, 2730 Arlington Ave., Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: Emery Subar, 540 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jn. 1944 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njih dedicem raznih posmrtnih, pokojnin, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četr milijona dolarjev.

Društvo za DSD, se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav v ne manj kot 8 člani (cami) za odrasli oddelci. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 18 do 60 let. V mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD, svojim članom (icam) tudi bolniško podporo in svoje centralne blaginje, kakor tudi za rane operacije in pokojnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je 124.46% solventna; to potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD, priporoča, da pristopijo v njeno mrežo.

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

Dopisi lokalnih društev

IZ URADA DRUŠTVA SV. DRUŽINE ŠT. 1 DSD Joliet, Ill.

Članstvo našega društva tem potem vlnudno vabimo, da se udeležijo zelo važne seje prihodnje nedelje dne 28. maja, ki se bo vršila ob navadnem času v Ferdinand dvorani. Čitali ste gotovo naznanilo z gl. urada, da se morajo voliti delegati meseca maja in junija, za konvencijo, ki se bo vršila meseca avgusta letos v Chicagu.

Zato pridite polnoštevilno na sejo, da bomo lahko takoj izvolili naše delegate, ki bodo zastopali naše društvo na konvenciji. Čim prej storimo to, tem bolje bo, ker tako bodo imeli izvoljeni delegati priliko, da se seznanijo s priporočili in željami članstva in se sami lažje pripravijo z dobrimi idejami za napredek naše dične DSD.

Vsi dobri člani gotovo želijo, da bi bila konvencija uspešna in storila dobre sklepe za še boljši napredek organizacije in v korist nje članstva. Da se bo pa to doseglo, treba našega sodelovanja, naših nasvetov in priporočil, kako bi bilo mogoče še zboljšati naša pravila in poslovanje. Zato pridite na sejo, kjer bomo lahko o teh važnih zadevah razmotrivali; gre za korist naše organizacije in vsakega posameznega člana in članice DSD.

V nadi, da boste to naznanilo vsi upoštevali in prišli na sejo, ostajam z bratskim pozdravom

Antoh J. Smrekar, tajnik.

DRUŠTVO SV. IVANA KRSTITELA ŠT. 13 DSD Chicago, Ill.

Členjeni člani in članice, vse skupaj Vas prosim, da se udeležite naše mesečne seje, ki se bo vršila 28. maja ob 2. uri popoldne. Ta seja bo zelo važna za vsakega. Kakor Vam je že znano, bo imela DSD konvencijo v Chicagu meseca avgusta. Zato imamo veliko važnih zadev, ki jih je treba rešiti, za društvo in DSD.

Obenem Vas pa tudi vse prosim, skušajte pridobiti kaj novih članov in članic, ker to bo najboljši dar za društvo in DSD v konvenčnem letu, zraven tega pa dobite še lepe nagrade v denarju od DSD.

Naznanjam tudi, da smo zadnji mesec izgubili v našem društvu sobrata Antona Jakša. Umrl je 24. aprila, pogreb pa se je vršil 27. aprila iz cerkve sv. Katarine. Pokopan je na Holy Sepulchre pokopališču. Naj v miru počiva. Prosim, spominjajte se ga v Vaših molitvah.

S podravom in na svidenje v nedeljo

John Denia, tajnik.

VABILO NA VELIKO ZABAVO — BARN DANCE Joliet, Ill.

V soboto zvečer dne 27. maja bomo imeli jako zanimivo zabavo v naši dvorani na farmnem parku, tako imenovani Barn Dance. Guy Colby, katerega ste že večkrat slišali na radio postaji WLS v Chicagu, bo vodil ta ples s svojimi muzikanti. Pred dvema leti, ko smo imeli tak ples v farni dvorani, je bila dvorana popolnoma napolnjena in vsakdo je bil jako zadovoljen. Ni treba plezati, ker vsak dobi dosti zadovoljstva in veselja če tudi samo sedi in gleda druge.

Ta zabava bo pod okriljem Saint Joseph's Civic Association. Čisti dobicek bo porabljen za potrebe naše farni Service Men's Club, ko bodo naši fantje prihajali nazaj iz vojne, da bodo imeli se kje zabavati in tudi kakor po navadi, ko imamo Christmas Party za našo šolsko mladino.

Torej vidite, da se bo dobicek obrnil za dobre stvari, in zato ste vsi naprošeni in vlnudno vabljeni, da bi se tega plesa in zabave udeleželi.

Pričetek bo že ob osmi uri z vajo do devete ure, potem pa ples do pol ene ure. Bus bo čakal na križišču Clement in Theodore do 12:45 za tiste kateri se bodo hoteli peljati proti mestu.

Se enkrat ste vsi povabljeni od blizu in daleč, da nam pomagate do dobrega uspeha, da tako tudi dosežemo in izgoto-

PREJENJA VLADARICA IN BODOČA KRALJICA

Zanimiv posnetek britanske kraljeve matere, osterle kraljice Marije. In njene vnukinje, princesinje Elizabete, ki bo najbrž nekoč vladala kot angleška kraljica. Slika je bila napravljena v Angliji 21. aprila, ko je princesinja dosegla postavno starost 18 let.

vimo naš namen. Vi pa boste imeli en večer dobre zabave in veselja.

Tudi vse drugo bo pripravljeno za vse, ker odbor se jako trudi, da bo vsem dobro postreženo.

Vsi vojaki doma na počitnicah so posebno vabljeni kot naši gostje.

Torej na svidenje v soboto zvečer na Parku.

Frank J. Wedic, predsednik.

MEH ZA SMEH

OBA SE SRAMUJETA
Radovednež: "Kdo je bil ta gospod?"

Trgovca: "Svetnik X je kupoval za svojo ženo rdečilo za ustnice in obraz. Ona se sramuje, da rabi to."

Radovednež: "Saj je bila malo prej sama tu."

Trgovca: "Da, toda kupovala je svojemu možu barvilo za brke. Njega je sram, da si mora brke barvati."

DOBRA IN SLABA STRAN

Tine: "Kaj sodiš o zakonu?"

Tone: "Zakon ima dve strani, dobro na njem je, da človek ni sam, slabo pa, da ni nikoli sam."

LEP RAZGLED

Gost: "Cena za to sobico je res previsoka."

Hoteliar: "Toda pogledjte, kako lep razgled!"

Gost: "Lep razgled? Kako to? Saj je vendar pred menoj pokopališče!"

Hoteliar: "Da, da! Če človek gleda skozi to okno, se ob tem pogledu lahko razveseli, da še ni pokopan tam med onimi na pokopališču..."

ZDRAVNIK IN ŽENA

Zdravnik: "Milostiva, priporočal bi vam pogosto kopanje in gibanje na svežem zraku. Oblek iz močnega blaga nikar ne nosite."

Mož (ko se žena vrne): "No, kaj je pa rekel zdravnik?"

Žena: "Dejal je, da moram nemudno odpotovati v letovišče, pozneje pa v planine in novo obleko moram imeti."

VOJNIH NEZGOD JE 201,454

Vojni tajnik Stimson je povedal na častniškarski konferenci, da so do 28. aprila nezgode ameriške armade znašale 156,676 slučajev. Med temi je bilo 27,297 ubitih, 64,321 ranjenih, 33,715 pogrešanih, 31,343 pa vojnih ujetnikov. Dostavil je tudi, da se je 37,009 izmed ranjenih že pozdravilo in povrnilo na svoje mesto.

Dne 11. maja pa je naša mornarica objavila svoje dosedanje izgube, ki se nanašajo na mornarico, obrežno stražo in marine. Število vseh njihovih izgub znaša 44,778. Izmed teh je bilo 19,221 mrtvih, 12,070 ranjenih, 9,034 pogrešanih, 4,453 pa ujetih.

Skupno število ameriških vojnih izgub znaša sedaj 201,454. Izmed teh je 46,518 mrtvih, 76,391 ranjenih, 42,749 pogrešanih, 35,796 pa ujetih.

KAJ AMERIKANCI JEDO

Popisali so, kaj uživa zadostno število ameriških družin iz raznih krajev in tako dobili precej zanesljivo tozadevno sliko o celem amerškem narodu. Celih 45 odstotkov odraslih Amerikancev ne uživa citronskih sadežev ne paradiznikov ali pa njihovih sokov ali pa njihovega soka s svojo dnevno prehrano. Še bolj čudno je, da 38 odstotkov ne uživa nikakoršnih jajčnih jedi; 34 odstotkov nobenega sira in mleka; 25 odstotkov nobene vrste solate ali podobne zelenjave; 12 odstotkov nobenih rib, perutnine ali kakega drugega mesa; 8 odstotkov nobenega sadja ne krompirja; 3 odstotkov nobenega bolj redilnega kruha ali raznih močnatih jedi, napravljenih iz celega zrnja. Da je v živževu pravo ravnanje, so vse našete stvari potrebne v večji ali manjši meri za vsako osebo. Iz tega bi sledilo, da je v Ameriki razmeroma malo takih ljudi, ki uživajo prave vrste hrane, kljub temu, da ničesar ne primanjkuje. Morda je tudi ravno v tej zadevi nekaj razloga, zakaj se toliko ljudi ne počuti tako dobro, kakor bi se moralo.

Društva, ki oglašajo svoje prireditve v "A. S.", imajo vedno dober uspeh.

KAKO JIH SEKAJO

Tako vhitijo Zavezniki svoje pesti nad Nemci in njihovimi podreplniki. Na tisoče ameriških in angleških bombnikov jih obmetuje iz Anglije in Italije, Rusi pa od svoje strani.

Rev. Joseph McMahon, C.S.P. ki bo vodil in bo glavni govornik na devetdnevni k sv. Judi na znani božji poti, na 3208 E. 91st Street v Chicagu, ki se bo vodila v namen priprošnje za zaščito fantov in mož, deklet in žena v vojaški službi. Medtem, ko naši vojaki napadajo Hitlerjevo Evropo, je naša dolžnost, da za nje doma molimo. Ta devetdnevica se bo pričela 8. junija in bo trajala do 11. junija t. l. Slovesne pete maše bodo vsako jutro ob 9:30. Službe božje z govori pa bodo vsako popoldne ob 3:15 in ob 8:00 zvečer. Vse priprošnje k sv. Judi bodo položene na altar k njegovim relikvijam. Sv. Juda je je bil kanonično povišan v svetnika leta 1929. Narodno božjo pot imajo v oskrbi klaretinski očetje, ki so poznani tudi kot sinovi Srca Brezmadežne Device Marije.

POSLUŠAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagu.

DR. WM. M. TULLY DR. W. J. FOSS

ZOBOZDRAVNIKA
Zmerne cene — Točna postrežba
Od 10. A. M. do 8. P. M.
4740 S. Ashland Ave., Chicago
Telefon: Yards 2148

Ustavi srbečico takoj

Braxon Paste nudi takojšnjo pomoč za srbečo kožo, koristno za zdravljenje "Athletes foot", garje, "brivsko srbečico", mozolje in druge manjše motnje na koži. Braxon Paste je zelo zdravilno mazilo, ki je brez duha, ne umazuje, lahko uporabljivo in ne potrebuje obvez. To je formula nekega čičakega lekarnarja z 20 letno izkušnjo. Pošljite en dolar, za navadni lonček, ali pa \$1.75 za lonček dvojne velikosti na BRAXON CO., 322 So. Clark St., Dept. A. Chicago, Ill. in en lonček se vam bo poslal po poštenu povzetju. Denar se vrne, ako ne bo popolnoma zadovoljivo.

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

MARIN KLARICH & SON GENERAL CONTRACTORS and BUILDERS

Gradbeni podjetniki in gradbeniki

Mi prevzemamo vse vrste dela, gradimo nove stavbe, kakoršnega koli obsega. Sprejemamo velika dela kot grajenje večjih poslopij, šol, tovarn, ali kakršnekoli. Ob enem sprejemamo tudi manjša dela, kot popravila, nje hiš in drugih poslopij. Za nas je vsako delo in naročilo dobrodošlo.

Nasvete, proračune in načrte dajemo na željo brezplačno.

Cenu plačujete visoko na jemmno. Dajite si postaviti lasten dom, lastno hišo, kar napravimo vam na zaenkrat nizko ceno.

Pokličite nas na telefon

Calumet 6570 or 6509

MARIN KLARICH & SON

V svojem listnem uradu
3050-3052 So. Wallace St., Chicago, Illinois

HELP WANTED — MEN

WANTED
An experienced man
To work in mattress
factory
GOOD PAY
Good working
conditions
APPLY

POLISKY BROS.
1520 S. PULASKI

HELP WANTED
Body Fender Man
and
Mechanic
LAFAYETTE 7877
GOOD PAY — STEADY WORK

HASTEN VICTORY
VOJNA JE DALA NAŠO TOVARNO
V NAJHITREJŠO PRODUKCIJO

Potrebuemo
ročne delavce in prevažalce, pomagače v prejemnem oddelku in oddelku za pomočnike pri strojih in pri topljenju kovine ter tovarniške delavce. Izkušnost ni potrebna.
Dnevno, nočno delo.
Dobro delavno stanje.
Dobra hrana po zmerni ceni.
Med 8 A. M. in 6 P. M.

DANLY MACHINE SPECIALTIES, INC.

2100 So. 52nd Avenue, Cicero, Ill.
Vzemite Douglas Park "L" ali West Town BUS ali poulično do tovarne.

Pristopite k
DR. SV. JOZEFA,
štej. 53, K. S. K. J.

V WAUKEGAN, ILL.
Na razpolago imate razne vrste zavarovalnine. — Člani se sprejemajo od 16. do 55. leta.

FRANK JERINA, predsednik.
JOSEPH ZORC, tajnik.
1045 Wadsworth Ave.,
No. Chicago, Ill.
ANTON BESPALEC, SR., blag.

DRUŠTVO SV. VIDA
štej. 23, KSKJ.
CLEVELAND, OHIO

Odbor za leto 1942:
Predsednik: Anton Strnise;
Tajnik: Jos. J. Nemanich,
1145 East 74th Street
Blagajnik: Louis Krajc.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Assessment se prične pobirati ob 1:00. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu.

V društvo se sprejemajo katoličani od 16. do 60. leta v odrasli odletci; v mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

FOR
Classified and
Display Ad.
Department
Phone CENTral 4065

HELP WANTED — MEN

DEFENSE PLANT
NEEDS
SHIPPING ROOM
HELPER
PORTER

PRESENT AND
POST WAR JOBS

Apply

MOTIOGRAPH
4431 W. LAKE ST.

GENERAL
LABORERS

GOOD WAGES
Plenty of overtime
GOOD WORKING
CONDITIONS

Chance for wonderful
Post War Jobs.

Men who are mechanically inclined will have a fine chance to gain top jobs with this growing organization.

Apply

AMERICAN

Laundry Machinery Co.
1800 N. SPAULDING
AVE.

ACTIVE MEN

For steady warehouse
work in essential

industry

OVERTIME

See Mr. ZUPAN

3626 Jasper Place

(2 blocks east of So. Ashland Ave.)

EXPERIENCED
BODY AND FENDER MAN
TOP SALARY
GOOD PLACE TO WORK
Apply
BERT'S AUTO REBUILDERS
1422 West Webster

HELP WANTED — WOMEN

WANTED
GIRLS and WOMEN

Punch Press Operators
Well arranged hours

Good Transportation
also

General Asseblly
Workers

Apply

1504 W. CARROLL
Felt Products Mfg. Co.

BUY WAR BONDS
and give the change to fight
INFANTILE PARALYSIS

Preizkušena ljubezen

Roman. — Iz francoščine prevedla K. N.

Moreno ni vedel, ali misli resno ali se samo šali. Zato je naspol resno, naspol v šali dejal: "Kajpak je težko nositi takšno breme, a vendar ga bom lažje nosil, če bom vedel, da ničesar ne obžalujete."

"Da, hm... prav za prav..." Bila je v takšni zadregi, da se mu je zasmilila. "Usoda je res neusmiljena... Morda bo bodočnost prinesla kaj boljšega."

"Vaša bodočnost naj vas ne skrbi, senor."

"Na kaj namigavate, senor?"

"Jutri odrinem na Balearsko otočje. Protiletalski topovi so tamkaj prav gosto posejani. Kakor sem vam že dejal, je dokaj možnosti, da boste prav kmalu mlada srčkana vdova."

Ni takoj odgovorila. Takšno govorjenje jo je skoraj žalilo. Prava žena bi pač le z žalostjo pomislila na te "možnosti"...

"Mislim, da ne smeva gledati najine ločitve s te strani," je dejala po kratkem premisleku. "Kot prava zakonska žena moram želeči, da bi se vrnil s fronte živi in zdravi."

Zagoreli letalec obraz je zalila temna rdečica: "Morate? Dolžnost vam torej narekuje to željo, senor?"

"Dolžnost pokorne zakonske žene," je skromno odgovorila.

"Prav rad vas osvobodim te dolžnosti," je tedaj živo, razdražljivo vzkliknil Moreno. "Naj se zgodi vse tako, kakor je odločila Usoda!"

Vstal je, ponosno dvignjene glave, nekoliko blede, toda žarečih oči.

"Kar se mene tiče," je trdo dejal, "bom ravnal tako, kakor da vas ne bom nikoli več videl. Vem samo, da vas hočem rešiti iz nevarnosti, ki so vam grozile in vam še groze v tem mestu. Ne bom miren prej, dokler ne bom vedel, da ste na varnem, daleč od teh grozot."

"Zelo dobri ste, senor. Ne vem, kako naj bi se vam zahvalila."

"Nikar," je dejal še bolj suho kakor poprej, "nočem, da bi mi bili hvaležni. Saj nisem storil tega zaradi vas... Storil sem samo v lastno zadoščenje, bodite prepričani o tem!"

Začuden ga je pogledala. Dotlej ga še ni videla tako razburjenega, niti tedaj ne, ko jo je reševal iz rok surovih miličnikov. Zaslutila je, da ga je z nečim užalila. Ni maral njene hvaležnosti... Morda ni znala prav povedati, kako žal bi ji bilo, če bi se mu na fronti kaj pripetilo.

Smešna je bila, omenjajoč svoje zakonske dolžnosti. Res, prav nespretno se je izrazila. Hkrati je pa čutila, da je neizmerno težko zaupno govoriti s človekom, ki ga poznaš komaj nekaj ur. Kaj naj bi mu dejala, če ne sme izreči besed kakor 'hvaležnost' in 'dolžnost'?

Vse te stvari so se ji podile po glavi, med tem ko je Moreno stopil k umivalniku, da bi se umil.

Brisajoč si roke, se je obrnil k njej. Opazila je, da jo še zmerom mrko gleda. Bila je dobrega srca, zato si je začela beliti glavo, kako bi mu dala razumeti, da bi ji bilo zelo neljubo, če bi se razšla v jezi... V teh nekaj mesecih, ki jih je preživela v Španiji, je imela tako malo pravih prijateljev. Misel, da bo izgubila tega edinega, jo je nehoti zbolela.

Odprija je svojo ročno torbico in nekoliko pobrskala po njej. Čisto na dnu je otipala nekaj drobnega. Bila je zlata svetinja lurske Matere božje.

"Ali dovolite, da vam podarim ta spominček, senor?" je plaho vprašala. "Naj vas Mati božja varuje v nevarnosti! Vem, da ni nikakršna dragocenost, toda kot spomin vam bo morda všečen ljubša."

Presenečen ob tej nenadni spremembi mlade žene jo je mladi letalec debelo pogledal.

"Verjemite moji iskrenosti, gospod," je pristavila in zardela, misleč, da tehta nje-

ne besede. "Bilo bi mi res žal, če bi se vam kaj zgodilo."

"Torej jo sprejemem," je kratko dejal Moreno, vzel svetinjo in jo vtaknil v telovniški žep. Njegove oči so se za trenutek ljubeče pomudile na njenem obrazu.

Nato si je oblekel suknjič in si opasal pas. Zapenjajoč si ovrtnik, je opazil prstan, ki je blestel na njegovem mezinu.

Snel ga je s prsta in ji ga ponudil: "Premišljeval sem, kakšen spominček bi vam podaril na današnji dan, ko ste — tako slučajno — postali moja žena. Mislim, da bo ta prstan posebno primeren za ta namen. Kakor vidim, nimate nobenega, bo pa ta toliko bolje držal..."

"Oh, nikar! Ta prstan je vse preveč dragocen," je zajecjala v zadregi Orana in zardela do ušes.

"Njegova vrednost je samo simbolna," je dejal letalec. "Dragocen družinski spomin je. In če ga podarim svoji ženi v okras, pač ne bom žalil tega spomina."

Nežno je prijel Orano za roko in ji skušal natakni prstan na prstanec. Bil je kakor umerjen zanj. Oba sta se zasmejala, videč, koliko drobnejši so njeni prsti od njegovih.

Orana je pazljivo ogledovala dragoceno darilo. Snela ga je s prsta in si ga ogledala od vseh strani. Precej debeli obroček je bil umetniško izrezljan. Bilo je videti, kakor da bi bil spleten iz treh zlatih pramenov. Ti prameni so se stikali in oklepali nena- vadno velik in čist temno vijoličast ametist. Na notranji strani prstana je prebrala: Siempre fidele (Zmerom zvest).

"Izredno lepo starinsko delo," je strokovnjsko dejala Orana.

"Da, da," je nekam raztreseno odgovoril Moreno. "Precej težak je za nežno žensko roko, zato ne zahtevam, da bi ga zmerom nosili. Prosil bi vas pa, da bi ga imeli na roki nocoj in jutri, potlej boste tako lahko nosili domače dragulje."

Ni odgovorila, ampak nepremično ogledovala okrašeni prstanec. Mehki sijaj ametista se je čudovito odražal od nežne beline njenih rok. Toda njene misli so bile daleč od občudovanja le lepote. Mudile so se pri njem, ki ji je ta prstan podaril. Čeprav ji je očital, da mu ne zaupa, pač ni slutil, da je v njenih očeh eden tistih viteških Špancev, ki jih opisujejo španski pisatelji v toliko romanjih in novelah.

"Ven moram," je dejal in na lepem presekla skrivnostno tišino, ki je za trenutek zbližala njuni duši. "Moram po opravkih. Vi boste ostali tukaj, kakor sva se domela."

"Da, senor."

Hudomušno jo je pogledal: "Vrnili se bom kmalu, da bom noč preživel z vami."

"Z menoj?" je zajecjala.

Moreno je planil v prešeren, mladeniški smeh. Zabaval se je ob strahu tega nedolžnega bitja, ki ga je malone za ceno lastnega življenja rešil iz smrtne nevarnosti.

Celo nekako ugodno mu je bilo pri srcu ob misli, da lahko nekoliko podraži njeno žensko sramežljivost, sklicujoč se na to, da je njegova žena in da pač ne more nihče na svetu tega spremeniti.

Kdo bi mogel vedeti, kakšna kri polje po žilah ljudi, rojenih v deželi, ki je imela v svoji burni zgodovini največ revolucij in vojn, v deželi, kjer je bikioborba najljubša narodna igra in kjer velja ljubezensko maščevanje za upravičeno čednost? Če Španka ljubi in če je v ljubezni razočarana, potlej njena osveta ne pozna zaprek. Njeno maščevanje zasleduje nezvestega, dokler ga ne doseže. Španci so podobni svojim družicam. V ljubezni so ognjeviti in strastni, toda čeprav še tako zaljubljeni, ohranijo svoj ponos in še tako kočljivih trenutkih in se pogosto rajši predajo porogljivosti kakor nežnosti. Marsikateri zaljubljen Španec skuša skriti svojo neuslišano ljubezen pod krinko porogljivosti.

ANGLEŽI MIRIJO ALBANSKE GERILCE

Kairo, Egipt. — Albanski gerilci, katerim pomagajo z orožjem Angleži, se tudi ostro pripravajo med seboj. Poročila omenjajo spopade in poboje. Med Albanci obstoje tri politične stranke. Eni so za kralja Zoga, katere vodi major Kupi. Za tem je narodna fronta, ki jo vodi Bali Kombetar in tretji so levičarji. Skupno število albanskih gerilcev bo do 30.000. Angleži skušajo vse tri stranke

pomiriti in zediniti za boj proti Nemcem.

— Sydney, Avstralija. — Radio postaja v Tokiju je objavila včeraj svariilo japonskemu prebivalstvu na domačem otočju, naj bo skrajno čuječe proti iznenadljivim napadom iz zrak. Oznajevalec je povdaril, da sovražna gibanja okrog japonskih posestev so sumljivega značaja.

SIRITE "AM. SLOVENEK"!

MOLITVENIKI in ROŽNI VENCI

Molitvenikov in rožnih vencev vedno bolj manjka na trgu. Tudi silno se je podražilo to blago, ker istega ni mogoče več importirati iz Evrope, od kar je vojna. Tukajšnji izdelki pa stanejo mnogo več, ker tu stane delo mnogo več. Posrečilo se je nam dobiti nekaj male zaloge angleških molitvenikov in rožnih vencev, ki so strankam na razpolago dokler so na roki:

MOLITVENIKI

(Angleški)

"KEY OF HEAVEN", je najpriljubnejši angleški molitvenik. Krasno izdelan. V platnicah znotraj je vdelan krasen biserni križec, zlata obreza, vezan v fino usnje, stane \$2.65
 "KEY OF HEAVEN", lepo fino vezan, zlata obreza, pripravne oblike za moše, fante, dekleta in žene. \$1.95
 "KEY OF HEAVEN", manjše oblike, zlata obreza in zelo lepo vezan \$1.10
 "KEY OF HEAVEN", lepo vezan, zl. obreza, za mlade fante in dekleta \$1.75
 "THE CATHOLIC MANUAL", jako pripraven in primeren molitvenik za fante in moše in dekleta in žene, zlata obreza v usnje vezan \$1.75
 "MANUAL OF DEVOTIONS", zelo lepe žepne oblike, zlata obreza, v usnje vezan, pripraven za fante in moše \$1.50
 "GEMS OF PRAYER", lepe pripravne oblike za fante in moše, zlata obreza, lepo vezan \$1.50

Slovenskih molitvenikov nimamo mnogo več v zalogi, razen nekaj prav malega. Na roki imamo še po par molitvenikov izmed sledečih:

"SLAVA MARIJA" (srednje velik, masten tisk), zlata obreza, vezan v fino usnje \$1.75
 "SLAVA MARIJA" vse kakor zgoraj, le da je vezan v trde platnice \$1.50
 "ZDRAVA MARIJA" (droben tisk), zlata obreza, vezan v pozlačene platnice in tudi v črne usnjate platnice, pripraven za dekleta in žene \$1.50
 "MOLITVENIK ZA AMERIŠKE SLOVENCE" (droben tisk), zlata obreza, dobro vezan 75c

Molitvenikov v velikem tisku ni več na razpolago.

ROŽNI VENCI

Sledečo izbero raznih rožnih vencev imamo v zalogi:

ROŽNI VENC ZA BIRMANCE, na pozlačeni verižici, biserne jagode, jako lep, stane \$1.50
 ROŽNI VENC, temno rujave barve, lesene jagode, z lepim primernim križcem, stanejo vsak \$1.50
 ROŽNI VENC (štej. 135), v rdeči, plavi in črni barvi, na lepi rumeni verižici \$1.35
 ROŽNI VENC (štej. 209), rdeče, plave, vijoličaste in zelenkaste barve, ovalne jagode \$1.25
 ROŽNI VENC, črne barve, z lepim križcem in verižico \$1.25
 ROŽNI VENC, črne barve, z lepim križcem in verižico \$1.25
 ROŽNI VENC, črne barve, cenejše vrste 75c
 "PLASTIČNI ROŽNI VENC" v obliki malega oltarčka, zelo pripraven za vojake, za v žep 40c
 LEPI KOVINASTI KRIŽCI, pripravljeni za vojake 20c
 LEPI LESENI KRIŽI, 7 in pol inčev visok, iz naravnega lepega lesa, križani vlt iz medenine. Ta križ se imenuje "Pray for Peace" (Molite za mir), stane 90c

Za vsa naročila je treba poslati z naročilom potrebni znesek. V naročilu omenite natančno, kateri predmet želite in ceno, da bo mogoče točno postreči po želji. Naročila je poslati na:

KNJIGARNA AMER. SLOVENEK

1849 WEST CERMAL ROAD, CHICAGO 8, ILLINOIS

PRVI SLOVENSKE POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

LOUIS J. ZEFRAK
 1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
 Phone Canal 4611
 NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in šenitovanja. — Mrtvalna kapela na razpolago brezplačno. — CENE ZMERNE.

POPRAVLJAMO IN OSKRBUJEMO

(REFRIGERATION SERVICE)

Mi popravljamo vse vrste električne ledenice

Vam očistimo motor, ga namažemo, nategnemo jermen, uredimo termostat, vse pregledamo in uredimo za samo \$2.50

KEDZIE REFRIGERATOR SERVICE

2232 So. Kedzie Avenue, Chicago, Illinois
 Pokličite telefon: Lawndale 6699 — Ponoči ali po dnevu.

L. N. TOLSTOJ:

ZAKAJ?

"Kaj bi nam vse to na široko pripovedovali! Živine so, seveda, prave živine!" je zaklical Migurski, vrgel stran svojo pipo, skočil s stola in zbežal ven v temno spalnico. Albina pa je sedela kakor lesena z očmi, uprtimi v temo.

VIII.

Ko se je povrnil prihodnji dan Migurski iz vojašnice domov, ga je presenetil in razveselil obraz njegove žene. Kakor nekoč mu je s prozimi koraki in sijočimi očmi pohitela naproti in ga vedla v spalnico. "Čuj, Juzja!"

"Kaj je?"

"Vso noč sem ugibala o tem, kar nam je pripovedoval Rozolovski. Prepričala sem se zdaj, da tako ne morem živeti, tukaj ne morem živeti dalje! Rajši grem v smrt, a tu ne bom ostala."

"Kaj pa počevaš potem?"

"Pobegniva!"

"Pobegniva? Kako pa?"

"Vse sem že premislila, le poslušaj," in mu je razodela načrt, ki ga je izmislila ponoči. Nekega večera bi moral Migurski naskrivaj zapustiti hišo in ob reki Uralu odvreči svoj vojaški plašč s pismom, da si je vzel življenje. Oblasti bodo mislile, da je skočil v vodo, ga iskale in potem javile dogodek dalje. On pa se naj skrivna na kraju, kjer ga ne bodo našli. Počakati bosta morala najmanj mesec dni. In potem, ko se bo vse razburjenje poleгло, pobegneta.

V prvem trenutku se je Migurskemu zdel njen domislek neizvedljiv, a prigravljala mu je neprestano tako prepričevalno in vneto, da je prišel na koncu dneva z njo soglašati. Naj mu tudi ni bilo tako težko vsvojitij njeno stališče. Kazen, prav tista, ki jo je slikal Rozolovski, bi grozila pri ponesrejenem begu samo njemu, Migurskemu, a pri uspehu bi potitala oba prosta. Vedel je tudi, kako neznosno je postalo zanj po smrti otrok sibirsko življenje.

Zaupala sta načrt Rozolovskemu in Ludviki ter ga po dolgem posvetovanju, spreminjanju, izpopolnjevanju določila v končnoveljavni obliki. Od kraja sta mislila, da bi moral Migurski po navideznem utopu pobegniti sam. Albina bi se potem odpeljala s konji in ga srečala na določenem kraju. Tako se je glasil prvotni načrt. A pozneje, ko jima je našel Rozolovski vse slučaje ponesrečenega bega tekom zadnjih pet let (v vsem tem času se je samo enemu beguncu posrečilo priti na varno), je predložila Albina drugačen načrt. Juzja bi se moral skriti v kočiji in odpotovati z Albino pa Ludviko vred v Saratov. Odtod bi lahko preoblečen, in sam potoval ob Volgi navzdol proti jugu, pa bi se na poprej določenem kraju vkrcal v brod, ki ga je hotela Albina najeti v Saratovu. Potovala bi potem skupno po vodi do Astrahana in naprej po Kaspiškem morju v Perzijo. Ta načrt je ugajal vsem z glavnim svetovalcem Rozolovskim na čelu. A izkazalo se je, da bi bilo jako težko v kočiji urediti prostor, kjer bi se lahko skrili odrasel mož. Toda nekoč se je povrnila Albina s pokopališča in je Rozolovskemu povedala, da bi ji bilo zelo hudo v tuji deželi zapustiti ostanke svojih otrok. Rozolovski se je zamislil in ji je potem dejal:

"Če bi naprosili oblasti za dovoljenje, da vzamete s seboj krsti vaših otrok, vam tega ne dvomno ne bi odrekle."

"Ne, tega ne morem pa tudi nočem prositi," je odvrnila Albina.

"In vendar morate to storiti, ker je to predpogoj za uspeh! Vi krsti ne boste vzeli s seboj, naročili boste samo velik zaboj za krsti, in v zaboju skrili Juzza."

V prvem trenutku je Albina odločno zavrnila ta nasvet, ker bi ji bilo nadvse mučno izrabit za zvijačo sveti spomin na njeno dečo. A Migurski je brez vsakih pomislekov izjavil, da bi bila to res najboljša rešitev vseh težkoč, in je morala potem tudi Albina pristati na to.

Odločila sta se torej naposled za naslednji načrt: Migurski bi storil vse, kar je mogel, da bi oblasti prepričal o svoji prostovoljni smrti. Čim bi ga uradno proglasili za utopljenca, bi prosila Albina za dovoljenje, da se po soprogovi smrti vrne v domovino in vzame s seboj tudi kosti svojih otrok. Čim bi prišlo dovoljenje, bi odredila navidezno odkopavanje grobov, češ, da hoče vzeti krsti. V resnici pa bi ostali krsti na mestu in bi služili za krsti pripravljeni zaboj Migurskemu kot skrivališče. Ta zaboj bi natovorila Albina na svoj voz in z njim prišla v Saratov. V Saratovu bi se vkrcala na brod. Na krovu bi Juzza lahko zapustil zaboj, pa bi jadrjala po Kaspiškem morju na jug — tod pa ju je pričakovala Turčija ali Perzija in z njo vred tudi prostost.

IX.

Soproga sta predvsem kupila kočijo pod pretvezo, da hoteta Ludviko poslati v domovino. Nato sta se lotila za voz namenjenega zaboja: pripravljene je moral biti tako, da bi lahko, čeprav nekoliko skrčen, ležal notri odrasel človek, ki bi vedno naglo in neopaženo lahko zapustil skrivališče. Albina, Migurski in Rozolovski so bili vsi trije udeleženi pri tem delu, a pomoč Rozolovskega je največ zalegla, ker je bil spreten mizar. Pritrdili so zaboj na zadnjo os tako, da je bil tesno naslonjen ob zadnjo steno kočije. Sprednja stran v zaboju je bila sklopna in če se je dvignila, je lahko zlezel v zaboj skrit človek napol ven ter stegnil glavo in pleča na dnu kočije. Razen tega je bil zaboj opremljen z luknjami za zrak, zaviti v rogovnice in privezan s konopci na voz. Migurski je lahko zlezel noter ali ven skozi kočijo, kjer ga je skrival na zaboju pritrjeni sedež.

(Dalje prih.)

DR. JOHN J. SMETANA
 Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let izkušnje
 OPTOMETRIST
 1801 So. Ashland Avenue
 Tel. Canal 0523
 Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

DR. H. M. LANCASTER
 Dentist
 2159 West Cermak Rd.
 Telefon Canal 3817
 (ogel Leavitt St.)
 CHICAGO, ILL.

SIRITE "AM. SLOVENEK"!